

Onderwerp:

Wob-besluit

Bezoekadres:

Coolsingel 40, Rotterdam

Postadres: Postbus 70012

3000 KP, Rotterdam

Internet: www.rotterdam.nl

Inlichtingen: [REDACTED]

Ons kenmerk: 547006-2020

Datum: 18 februari 2021

PER E-MAIL:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Geachte heer [REDACTED],

Wob-verzoek

Onlangs ontvingen wij van u een verzoek om informatie over de Stichting Koninklijke Diergaarde bekend onder zaaknummer: 29247-2021, d.d. 16 januari 2021.

Vanwege het aanvragen van zienwijzen op het verstrekken van informatie bij dit Wob-besluit hebben wij u reeds op 28 januari 2021 per e-mail geïnformeerd niet binnen de in art. 6 lid 1 Wob genoemde termijn van vier weken te kunnen beslissen. Op grond van het derde lid van dit artikel is daarom deze termijn opgeschort.

Procedure

Na schriftelijk bevestiging van de ontvangst van uw verzoek is deze in behandeling genomen. In samenhang bezien vraagt u ons om de volgende informatie:

“Verzoeker wenst het discussiedocument - steunaanvraag (Stichting Koninklijke Diergaarde) Diergaarde Blijdorp d.d. 11.09.2020 dat is gemaakt voor de lening van € 10 miljoen evenals de voorschotbeschikking noodsteun Blijdorp van de gemeente Rotterdam met daarin de specifieke voorwaarden voor deze lening d.d. 23.10.2020 te ontvangen.”

Algemene toelichting

Voordat hieronder nader wordt ingegaan op de beoordeling op grond van de Wet openbaarheid van bestuur hechten wij eraan het volgende mee te delen.

Wettelijke kader

Uw verzoek wordt aangemerkt als een verzoek in de zin van Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

Inventarisatie en beoordeling

Op basis van uw verzoek zijn er 4 documenten aangetroffen.

Deze documenten zijn op de inventarislijst geplaatst die als bijlage bij dit besluit is gevoegd.

Naar aanleiding van uw verzoek zijn er zienswijzen opgevraagd. Alle betrokken belangen zijn meegewogen in de besluitvorming van uw Wob-verzoek. Vanuit belanghebbende is

nadrukkelijk aangegeven dat er in geheel geen verdere bezwaren zijn voor openbaarmaking van het discussiedocument.

Per document is in de inventarislijst aangegeven hoe wij deze hebben beoordeeld en in hoeverre het document al dan niet (gedeeltelijk) openbaar kan worden gemaakt. Alle documenten zijn afzonderlijk beoordeeld op grond van de Wob.

Indien wij van een document deels openbaarmaking weigeren, is in de inventarislijst aangegeven op welke gronden wij de informatie deels openbaar maken.

Deze weigering motiveren wij hieronder per uitzondering- en beperkingsgrond.

Economische of financiële belangen (art. 10 lid 2 sub b Wob)

Hoewel het verstrekken van informatie die de financiële of economische belangen van de gemeente raakt (zoals in het discussiedocument ook deels aan de orde) onder de Wob achterwege kan blijven, wordt gelet op het karakter van deze casus en in het kader van het belang van het voeren van het publieke debat hierover, een groter belang toegekend aan het belang van openbaarheid.

Persoonlijke levenssfeer (art. 10 lid 2 sub e Wob)

Op grond van artikel 10 tweede lid sub e Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd en voor zover het daar gaat om bijzondere persoonsgegevens. In de geïnventariseerde documenten staan persoonsgegevens, zoals namen, e-mailadressen en telefoongegevens. Wij zijn van mening dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. In casu is hierbij mede van belang dat het niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking in de zin van de Wob. Wij betrekken daarbij ook dat het niet openbaar maken van de persoonlijke gegevens niets afdoet aan de mate waarin informatie openbaar wordt gemaakt over de bestuurlijke aangelegenheid.

Voor zover het de persoonsgegevens van ambtenaren betreft is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om het beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer, maar dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen en telefoonnummers van ambtenaren. Dit zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. In dit verband wordt verwezen naar ABRvS 31 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:321.

Het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer weegt bij deze documenten, gelet op het bovenstaande, zwaarder dan het belang van openbaarheid.

Gelet op het voorgaande zijn in de openbaar te maken documenten (te weten de voorschotbeschikking) alle tot de persoon herleidbare informatie zoals namen (en afkortingen daarvan), persoonlijke identificatienummers zoals opgenomen op identiteitskaarten, functiebenamingen, doorkiesnummers en e-mailadressen van de betrokkenen, onleesbaar gemaakt.

Openbare documenten

Naar aanleiding van uw Wob-verzoek is ten aanzien van een tweetal geïnterpreteerde documenten gebleken dat deze reeds openbaar zijn.

De Wob is niet van toepassing op openbare documenten.

U kunt deze openbare documenten vinden via <https://rotterdam.raadsinformatie.nl/>.

BESLUIT

Met inachtneming van het voorgaande,

tot

- openbaarmaking (met uitzondering van persoonsgegevens) van 2 documenten;

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders

Namens deze,

V.J.M. Roozen

Gemeentesecretaris

Niet eens met deze beslissing?

Dan kunt u, of een andere belanghebbende, een bezwaarschrift indienen. Dit moet binnen zes weken na de

bekendmaking van het besluit. U stuurt het bezwaarschrift naar:

Het college van burgemeester en wethouders

t.a.v. de Algemene Bezwaarschriftencommissie

Postbus 1011, 3000 BA te ROTTERDAM

Faxnummer Algemene Bezwaarschriftencommissie: (010) 267 63 00.

In het bezwaarschrift moet in ieder geval staan:

- uw naam, adres en handtekening;
- uw telefoonnummer zodat contact met u opgenomen kan worden om samen met u te bespreken wat de beste aanpak van uw bezwaarschrift is;
- de datum waarop u bezwaar maakt;

- een omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt;
- de reden(en) van uw bezwaar.

U wordt verzocht tevens een kopie van dit besluit mee te zenden.

U kunt uw bezwaarschrift via internet ook digitaal indienen.

Zie: http://www.rotterdam.nl/product:bezwaar_indienen

Hiervoor is een DigiD of een E-herkenning voor bedrijven nodig.

U kunt het bezwaarschrift niet op een andere digitale wijze, bijvoorbeeld per e-mail, indienen.

U kunt, indien u een bezwaarschrift bij het college heeft ingediend, een verzoek om voorlopige voorziening (o.a. schorsing) indienen bij:

Rechtbank Rotterdam, sector Bestuursrecht, Postbus 50951, 3007 BM te ROTTERDAM.

Voor een dergelijk verzoek is griffierecht verschuldigd.

Verdere informatie kunt u vinden op de website van de rechtbank Rotterdam:

www.rechtspraak.nl/Gerechten/Rotterdam

Inventarislijst

WOB-verzoek: Diergaarde Blijdorp
Zaaknummer: 29247-2021

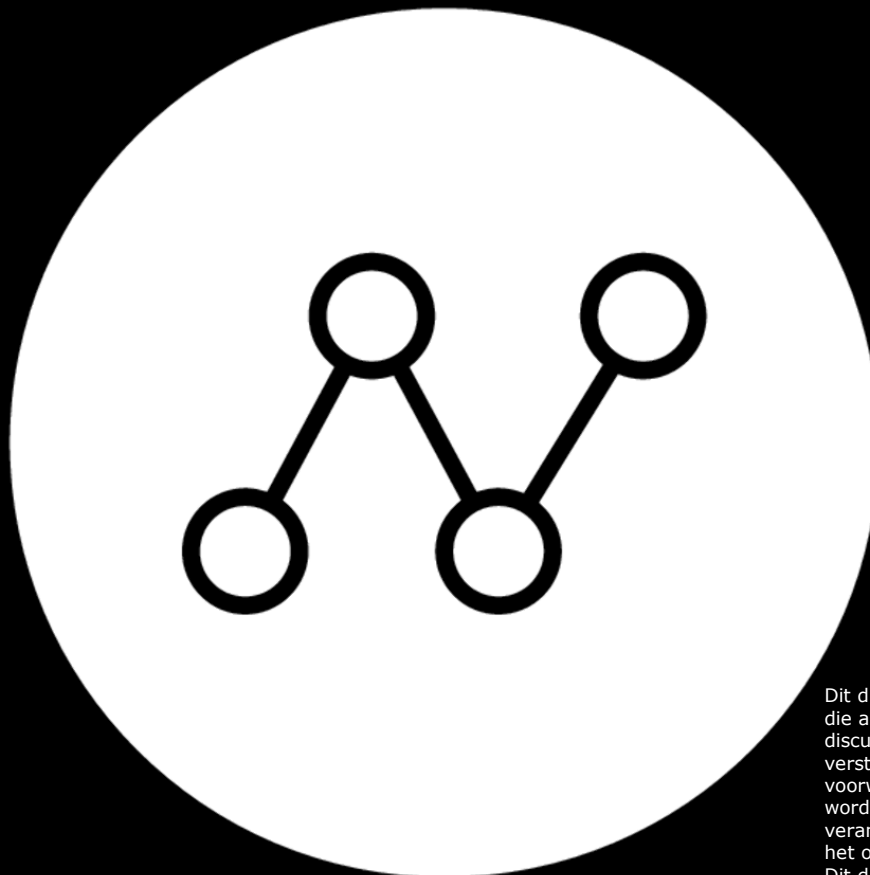
Cluster:

Weigeringsgronden
Wetsartikel
art. 10 lid 2 sub e Wob

Omschrijving
Eerbiediging persoonlijke levenssfeer

Beoordeling
Reeds Openbaar
Openbaar
Deels Openbaar
Niet Openbaar

Nr	Datum	Type document + onderwerp	Beoordeling	WOB-weigeringsgrond	zienswijze
1	11-9-2020	Discussiedocument Steunaanvraag Diergaarde Blijdorp	Deels Openbaar		Ja
2	15-10-2020	Raadsbesluit 20bb15499 Verlenen Noodsteun aan Diergaarde Blijdorp	Reeds Openbaar		
3	23-10-2020	Voorschotbeschikking noodsteun Blijdorp	Deels Openbaar	art. 10 lid 2 sub e Wob	Ja
4	15-12-2020	Raadsbrief 20bb018458	Reeds Openbaar		

Gemeente Rotterdam

Discussiedocument | Steunaanvraag Diergaarde Blijdorp

11 september 2020

Persoonlijk en vertrouwelijk

Dit discussiedocument is opgesteld op basis van informatie die aan ons is verstrekt tot en met de datum van dit discussiedocument. Dit discussiedocument wordt u uitsluitend verstrekt voor informatie,- en discussiedoeleinden onder de voorwaarde dat er geen enkele zekerheid aan ontleend kan worden. Wij accepteren geen enkele verplichting, verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid jegens u aangaande het onderwerp of de inhoud van deze presentatie.

Dit discussiedocument is uitsluitend voor discussie doeleinden en is niet compleet zonder verwijzing naar, en dient uitsluitend te worden gezien in samenhang met, de mondelinge toelichting door Gemeente Rotterdam. Wij behouden ons het recht voor om onze analyse in dit discussiedocument te wijzigen.

Alle in dit discussiedocument opgenomen informatie dient strikt vertrouwelijk te worden behandeld. Deze informatie mag in geen geval openbaar worden gemaakt of ter beschikking worden gesteld aan derden, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Gemeente Rotterdam. Wij accepteren geen aansprakelijkheid naar enige andere partij waaraan inzage of toegang tot dit discussiedocument is verleend. De rapportage is gedeeld met Diergaarde Blijdorp voor haar reactie. Zij heeft op 10 september jl. aangegeven inhoudelijk geen op- of aanmerkingen hierop te hebben.

Lijst van definities en afkortingen

€	Euro	Management	Management van Diergaarde Blijdorp
B.V.	Besloten Vennootschap	Net debt	Netto schuld
Base-Case scenario	Scenario zoals aangeleverd door Diergaarde Blijdorp	NOW	Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid
Best-Case scenario	Illustratief scenario waarin het aantal bezoekers per dag met 500 toeneemt ten opzicht van het aantal bezoekers in het Base-Case scenario	NWK	Netto-werkkapitaal
CICRA	Corporate Industry and Country Risk Assessment	Onderneming	Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde
DCF	Discounted Cash-Flow, verdisconteerde kasstromen	Overbruggingslening, A	Liquiditeitssteun van €10 miljoen in de vorm van een Twintigjarige lening
Doel	Het assisteren van de projectgroep bij het analyseren van de steunaanvraag	S&P	Standard & Poor's
EBIT	Earnings before interest and taxes: resultaat voor rente en belastingen	SACP	Standalone Credit Profile
EBITDA	Earnings Before Interest, Taxes, depreciation and amortization: resultaat voor rente, belastingen, afschrijvingen en amortisatie	Steunmaatregelen	Tweetal steunaanvragen te kennen:
FCF	Free Cash-Flow: vrije kasstroom	VPB	Vennootschapsbelasting
FFO	Funds From Operations	WACC	Weighted Average Cost of Capital: verdisconteringsvoet
FY	Fiscal Year, fiscaal jaar	Worst-Case scenario	500 afneemt ten opzicht van het aantal bezoekers in het Base-Case scenario
FY 2014	Financieel jaar voor de periode 1 januari 2014 tot 31 December 2014	YTD	Year To Date
Gemeente	Gemeente Rotterdam		
Herstructureringslening, B	Tienjarige Lening van €7,5 miljoen ten behoeve van beoogde herstructureringen		
Het Coronavirus	Covid-19		
ICR	Issuer Credit Rating		
k	Duizend		
m	Miljoen		

Inhoudsopgave

1. Samenvatting & overwegingen	3
2. Achtergrond, doel & scope	12
3. Historische cijfers	16
4. Prognose & liquiditeitsbehoefte	19
5. Herstructurering & investeringsbehoefte	32
Bijlagen	39
Addendum (additioneel toegevoegd)	44

Samenvatting & overwegingen

Samenvatting – Achtergrond, doel en scope

Diergaarde Blijdorp is sterk getroffen door de ontwikkelingen met betrekking tot Covid-19 en de daaropvolgende overheidsmaatregelen in Nederland. Ten gevolge hiervan voorziet het Management een liquiditeitstekort op korte termijn ontstaan

Achtergrond, doel en scope

- Sinds medio maart van dit jaar wordt Diergaarde Blijdorp sterk getroffen door de ontwikkelingen met betrekking tot Covid-19 (het "Coronavirus") en de daaropvolgende overheidsmaatregelen in Nederland. Het management van Diergaarde Blijdorp (het "Management") geeft aan dat met het invoeren van deze maatregelen en de resulterende tijdelijke sluiting van Diergaarde Blijdorp vrijwel alle inkomsten waren weggevallen in de betreffende maanden. Ook na het ingaan van beperkte openstelling, geeft het Management van Diergaarde Blijdorp aan dat het nog steeds op slechts 40% van de normale capaciteit opereert (max. 5.000 bezoekers per dag).
- De omzetzaling komt extra hard aan bij Diergaarde Blijdorp omdat de kosten- en investeringsniveaus (op korte termijn) niet flexibel zijn (relatief vast karakter). Dit kosten- en investeringsniveau hangt in hoge mate samen met de samenstelling van het personeelsbestand (vaste contracten) en het karakter van Diergaarde Blijdorp, waarbij veel investeringen geen uitstel toelaten omdat dit directe risico's oplevert voor gezondheid van mens en dier, veiligheid en compliance met regelgeving. Daarnaast is er sprake van grotendeels langlopende contracten met leveranciers die niet zonder meer kunnen worden aangepast. Kortom, de uitgaven lopen in grote mate door en de inkomsten vallen in grote mate weg. De oorzaken hiervoor zijn (deels) gelegen buiten de Diergaarde en zij heeft geen invloed op de afgekondigde maatregelen. Daarbij is er sprake van voortdurende onzekerheid en een zeer beperkte voorspelbaarheid van de te behalen bezoekersaantallen op de korte termijn.
- Met het vooruitzicht dat het naar verwachting ook de komende periode slechts op basis van beperkte capaciteit zou kunnen opereren, verwacht Diergaarde Blijdorp dat het in liquiditeitsproblemen zal komen (ondanks gebruikmaking van de beschikbare steunmaatregelen vanuit de overheid en diverse (voorziene) bezuinigingsmaatregelen in de eigen bedrijfsvoering en organisatie).

Achtergrond, doel en scope (vervolg)

- Om het verwachte liquiditeitstekort aan te vullen, heeft het Management bij de Gemeente Rotterdam (de "Gemeente") een formeel verzoek ingediend voor een tweetal steunmaatregelen (tezamen de "Steunaanvraag"):
 - 1 Enerzijds betreft het een aanvraag voor een overbruggingskrediet in de vorm van een renteloze lening van € 10 miljoen met een looptijd van 20 jaar om het verwachte liquiditeitstekort als gevolg van de uitbraak van het Coronavirus aan te vullen ("Overbruggingslening" of "A"); *en*
 - 2 Anderzijds betreft het een aanvraag voor een garantie voor een bancaire lening van € 7,5 miljoen ("Herstructureringslening" of "B"), flexibel in te zetten met een looptijd van 10 jaar, wat gebruikt kan worden om investeringen te doen in het kader van de voorgenomen herstructurering.
- Diergaarde Blijdorp heeft hierbij aangegeven dat zij de terugbetaling van een te ontvangen (steun)lening alleen kan waarborgen indien zij haar exploitatie-model structureel aanpast door middel van herstructureringen. Het liquiditeitstekort dat nu wordt gecreëerd, is dusdanig groot dat de Diergaarde geen andere mogelijkheid ziet.
- De structuur van Diergaarde Blijdorp (stichting) biedt geen mogelijkheid om een beroep te doen op aandeelhouders of eigen vermogen verschaffers. Daarmee is zij aangewezen op derde partijen. Gezien de urgentie van de situatie (het liquiditeitstekort loopt heel hard op, zeker na afloop van het 'seizoen') en het beperkte vrije cash-flow genererende vermogen, lijkt de kans nihil dat een marktpartij hier financiering voor kan/wil verschaffen zonder additionele zekerheden.
- Het doel van dit discussiedocument ("Discussiedocument") is om de projectgroep van de gemeente Rotterdam te assisteren bij het analyseren van de Steunaanvraag (het "Doel"). Primair is de analyse gericht op analyse van de (door de Diergaarde) aangereikte financiële gegevens ter onderbouwing van de Steunaanvraag. In het bijzonder betreft dit hier het prognose-model en de hierbij gehanteerde veronderstellingen. Daarnaast is beschreven welke alternatieve financieringsmogelijkheden zijn onderzocht door Diergaarde Blijdorp.

Samenvatting – Proces, status en kwaliteit informatie, scenario's

Er is een goed beeld ontwikkeld ten aanzien van de omvang en invloed van de factoren van het ontstane liquiditeitstekort. De analyse is met name gericht op het Base-Case scenario, die door het Management als realistisch wordt beschouwd

Proces en kwaliteit informatie

- Door middel van diverse gesprekken en uitwisseling van gegevens is relevante informatie ontvangen over de feiten en omstandigheden. We hebben dit ervaren als een constructief traject tot heden, met grote bereidheid tot het verstrekken van informatie en het geven van additionele informatie en toelichting. Ondanks de hoge tijdsdruk, vakantieperiode en voortdurend wijzigende omstandigheden t.a.v. maatregelen en bezoekersaantallen, hebben wij flinke stappen gemaakt met het team van Diergaarde Blijdorp. Op dit moment is er:
 - een goed beeld ontwikkeld ten aanzien van de omvang en invloed factoren van het ontstane liquiditeitstekort;
 - een redelijk beeld ontwikkeld ten aanzien van de logica van de beoogde wijze waarop men beoogt de exploitatie te herstructureren om enige vorm van aflossing en rente betaling te kunnen dragen naar de toekomst;
 - een beperkt beeld ten aanzien van de concrete onderbouwing (en financiële modellering) van de te nemen stappen voor en financiële consequenties van de noodzakelijke herstructurering; *en*
 - een incompleet beeld van de beschikbaarheid van mogelijke alternatieven voor het aantrekken van financiering voor de benodigde herstructurering. Niet alle te onderzoeken mogelijkheden zijn nog zodanig onderzocht dat zij kunnen worden uitgesloten in onze optiek.
- In zijn algemeenheid wordt opgemerkt dat het liquiditeitsprognosemodel zoals opgesteld door Diergaarde Blijdorp voor verbetering vatbaar is, enerzijds om beter financieel inzicht te verkrijgen en anderzijds de foutgevoeligheid in het model te mitigeren. Zo omvat het ontvangen model bijvoorbeeld nu slechts een prognose van de winst-en-verliesrekening en een beknopte kasstroomprognose: een balansprognose is niet uitgewerkt. Normaliter zorgt de combinatie van winst-en-verliesprognose, een balansprognose en kasstroomoverzicht dat het model volledig doorgerkend kan worden waardoor geen posten abusievelijk vergeten worden (zoals aflossingen, investeringen en rentebetalingen). Wij hebben bijvoorbeeld het ontbreken van een specifieke lening geconstateerd en dit gedeeld met Diergaarde Blijdorp, met gevolg voor begrote aflossingen en rentebetalingen.

Proces, status en kwaliteit informatie (vervolg)

- De laatstgenoemde lening is toegevoegd aan de begroting door Diergaarde Blijdorp en wordt meegenomen in onze rapportage. Zo hebben er nog een aantal correcties plaatsgevonden naar aanleiding van de uitgevoerde analyses.
- Daarnaast is bijvoorbeeld verbetering mogelijk in modellering door de kasstroomprognose op te bouwen naar operationele en financieringskasstromen, waardoor beter inzicht in het kasstroom genererend vermogen van de business in verhouding tot het dragen van financieringslasten.

Scenario's door Diergaarde Blijdorp

- Ten behoeve van de Steunaanvraag heeft het Management een aantal scenario's ontwikkeld om inzicht te verschaffen in de verwachte liquiditeitspositie in de komende periode:
 - 'Base-Case' scenario;
 - 'Best-Case' scenario;
 - 'Worst-Case' scenario.
- In de scenario's is onderscheid gemaakt in de duur van de impact van het Coronavirus en het effect van andere externe omstandigheden (zoals weersinvloeden) op het aantal bezoekers en zodoende de omzet van Diergaarde Blijdorp. De variantie hierbij betreft 500 bezoekers per dag meer (Best-Case) of minder (Worst-Case) ten opzichte van de Base-Case van ca. 2.300 gemiddeld per dag in 2020 (indicatief), waardoor de omzet hoger respectievelijk lager ligt en aan de kostenkant de inkoopkosten proportioneel meebewegen (dit heeft volgens het Management verder geen significante impact op de overige exploitatiekosten).
- In de door ons uitgevoerde analyse is echter met name gekeken naar het Base-Case scenario, die door het Management als realistisch wordt beschouwd. Hierin wordt als gevolg van blijvende maatregelen/beperkingen voor 2021 uitgaan van 20% omzetverlies en in 2022 van ongeveer 3.800 bezoekers gemiddeld per dag (ten opzichte van 4.100 gemiddeld per dag in de oorspronkelijke begroting voor 2020) met een kleine stijging in de daaropvolgende jaren.

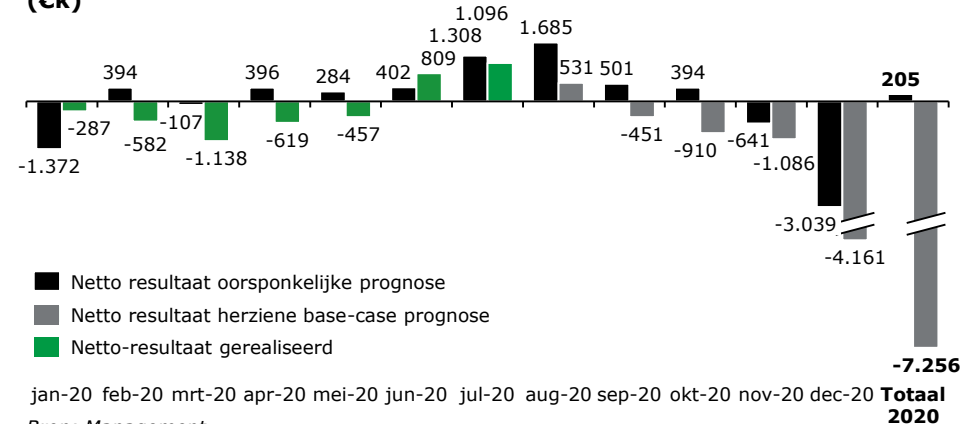
Samenvatting – prognose en liquiditeitsbehoefte 2020 – Base-Case

In de Base-Case van Diergaarde Blijdorp zal naar verwachting van Management als gevolg van Covid-19 een verlies worden geleden van €7,3m in 2020. Management verwacht dat het vanaf oktober 2020 met een liquiditeitstekort geconfronteerd wordt

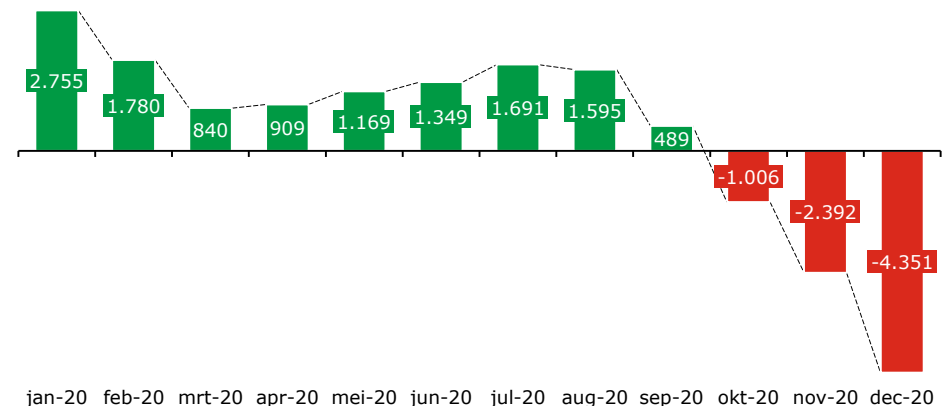
Base-Case scenario 2021

- Op basis van het Base-Case scenario als opgesteld door Management zal het netto-resultaat over 2020 naar verwachting uitkomen op €7,3 miljoen negatief (oorspronkelijk: €0,2m positief).
- Het netto-resultaat in de maanden januari en juni lag boven budget, wat voor januari wordt verklaard door het feit dat de subsidie van de Gemeente in januari is ontvangen (in plaats van februari zoals begroot) en voor juni wordt verklaard door de doorgevoerde bezuinigingsmaatregelen en uitstel van kosten. In alle overige maanden is het netto-resultaat in de herziene begroting aanzienlijk lager dan de oorspronkelijke begroting, op de maand juli na, waarbij Diergaarde Blijdorp aangaf dat zij een aantal onvoorziene eenmalige inkomsten in juli had door giften en acties (inclusief T-shirt verkoop).
- Voor de maanden augustus t/m december ligt het verwachte netto-resultaat in de herziene Base-Case prognose lager dan in de oorspronkelijke begroting als gevolg van een verwacht lager aantal bezoekers en daardoor een lagere omzet. Diergaarde Blijdorp heeft op 24 augustus 2020 aangegeven dat de actuele verwachte omzet over augustus 2020 in lijn ligt met de in de Base-Case prognose opgenomen omzet voor augustus 2020.
- In zowel de oorspronkelijke begroting als de herziene Base-Case prognose zijn de afschrijvingen over het hele jaar volledig in december meegenomen, waardoor het resultaat in de maand december sterk negatief is. Dit heeft echter geen effect op het totale netto-resultaat of de liquiditeitspositie.
- Als gevolg van de negatieve exploitatie ontstaat een liquiditeitstekort, ondanks het terugbrengen van de benodigde investeringen naar een minimaal niveau, waarbij de eerste liquiditeitssteun in oktober naar verwachting benodigd is, wanneer de stand van de liquide middelen voor het eerst negatief wordt. Het liquiditeitstekort in het Base-Case scenario loopt naar verwachting op naar €4,35m in december 2020.
- Diergaarde Blijdorp geeft aan dat zij rond november 2020 naar verwachting niet in staat zal zijn om salarissen te betalen en er wordt reeds nu goed gekeken naar uitgaven die uitgesteld kunnen worden en de mate waarin men verplichtingen aan kan gaan. Door het nakende liquiditeitstekort, wordt dit voor het bestuur een steeds complexer thema.

Netto-resultaat per maand – Oorspronkelijk begroting 2020 vs. Base-Case (€k)

Stand liquide middelen einde maand – Herziene Base-Case 2020 (€k)

Noot: De mutatie van de liquide middelen t/m juni 2020 kon voorsnog niet door Diergaarde Blijdorp aangesloten

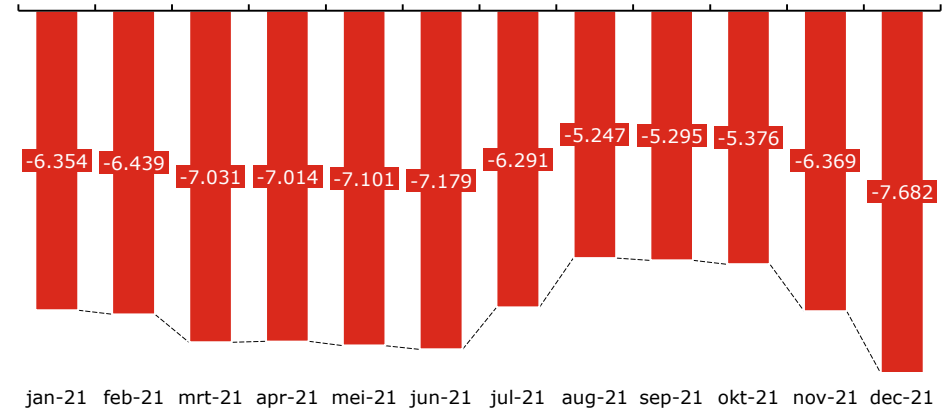
Samenvatting – prognose en liquiditeitsbehoefte 2021 – Base-Case

In de Base-Case van Diergaarde Blijdorp zal naar verwachting van Management het liquiditeitstekort oplopen naar €7,2m in juni 2021 en betreft het grootste element van de steunaanvraag voor de Overbruggingslening

Base-Case scenario 2021

- Het dieptepunt in de liquiditeitspositie ligt op korte termijn in juni 2021 (€ 7,179k negatief), waarbij opgemerkt dient te worden dat het geschetste scenario is gebaseerd op het actuele kosten- en investeringsniveau welke op korte termijn niet flexibel is. Dit gaat uit van minimaal benodigde bezetting, ongeacht aantal bezoekers, en een minimaal onderhoudsniveau om gezondheid, veiligheid en compliance met regelgeving zoveel mogelijk te waarborgen. Na de zomer neemt de liquiditeitspositie verder af richting 2030.
- Op basis van deze prognose verwacht het Management echter wel een achterstand in met name onderhoud op te bouwen (c. € 1,8m), welke op de lange termijn ingehaald dient te worden door middel van extra investeringen. In de prognose zijn deze investeringen vanaf 2022 meegenomen, wat uiteraard verdere neerwaartse druk geeft op de verwachte liquiditeitspositie in die jaren. Management geeft aan dat alle overige uitgestelde verplichtingen waaronder uitgestelde belasting en premies en achterstallige aflossing op de bestaande leningen (BNG en NRF) wel in deze prognose zijn meegenomen.
- De analyse t/m 2021 lijkt compleet, goed onderbouwd en wel doordacht. De gevolgen van het niet aanvullen van het liquiditeitstekort zijn verstrekkend, schadelijk en manifesteren zich al op afzienbare termijn.

Stand liquide middelen einde maand – Herziene Base-Case 2021 (€k)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Samenvatting – Financiering liquiditeitstekort en herstructurering

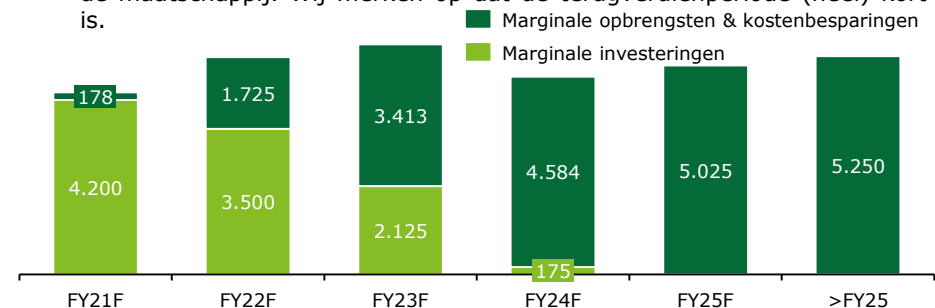
Gezien het beperkte cash-flow potentieel, lijkt de kans nihil dat een marktpartij bereid is het liquiditeitstekort te financieren. Om zicht te verkrijgen op terugbetaling van een Overbruggingslening lijkt een herstructurering onvermijdelijk

Financiering liquiditeitstekort

- Het lijkt erop dat voor het liquiditeitstekort, alle mogelijke vormen van alternatieve financiering zijn onderzocht. Het tempo waarin dit tekort zich manifesteert, de omvang ervan en de beperkt beschikbare tijd tot de Diergaarde geen verplichtingen meer kan aangaan en vervolgens geen betalingen meer kan verrichten, is zodanig urgent dat niet aannemelijk is dat er een andere beschikbare financier zal opstaan om dit tekort (tijdig) te financieren.
- Derhalve verzoekt de Diergaarde om een lening van € 10 miljoen, gebaseerd op het ontstane liquiditeitstekort in juni 2021 (€ 7,179k), met een opslag van € 1,8 miljoen voor uitgestelde onderhoudskosten en een kleine buffer vanwege de onzekerheid over de bezoekersaantallen voor de komende periode. Bij een lening van 20 jaar is de aflossingsdruk ca. € 500k per jaar. De exploitatie biedt hiervoor onvoldoende ruimte:
 - bij ongewijzigd beleid en structureel minder hoge bezoekersaantallen a.g.v. een mogelijk aanhoudende onzekerheid wordt de Diergaarde structureel jaarlijks cash-flow negatief;
 - zelfs als Diergaarde Blijdorp licht cash-flow positief zou blijven in lijn met het verleden, dan is de verhouding tussen een te behalen positieve cash-flow en de nieuwe aflossings- en rentedruk naar normale marktmaatstaven onvoldoende. Bancaire marktpartijen hanteren bijvoorbeeld een Debt Service Coverage Ratio (ratio van de betalingscapaciteit ten opzichte van de financiële verplichtingen zijnde aflossing en rente) van minimaal 2.0x het bedrijfsresultaat voor rente en aflossing bij de beoordeling van een te verstrekken lening. Bij de Diergaarde zou deze verhouding op basis van de huidige exploitatie ver onder de 1.0x uitkomen.
- Er is een concrete bevestiging van Rabobank ontvangen dat zij gezien de beperkte vooruitzichten op verbetering van de huidige financiële situatie, geen rol voor zichzelf zien bij de financiering van het liquiditeitstekort. Ook van BNG Bank zou dergelijke feedback zijn ontvangen, hoewel wij deze nog niet hard op papier hebben gezien. Gezien het beperkte cash-flow genererende vermogen, lijkt de kans echter nihil dat een marktpartij bereid is het liquiditeitstekort te financieren zonder additionele zekerheid.

Herstructurering en investeringsbehoefte

- Om de gevolgen van het Coronavirus, inclusief toenemende financieringslasten uit een mogelijke Overbruggingslening, structureel het hoofd te bieden zou een succesvolle herstructurering een oplossing kunnen bieden, mits deze er toe leidt dat de cash-flow substantieel verbetert.
- Het Management geeft aan hiervoor een plan in hoofdlijnen te hebben uitgewerkt. De basis hiervan is het:
 - (i) inkrimpen en flexibiliseren van het personeelsbestand (door middel van het verlagen van het aantal eigen personeelsleden, het inhuren van personeel van derden op piekmomenten en het verlagen van de kosten per medewerker via harmonisatie van arbeidsvoorwaarden); en
 - (ii) verhogen van de automatiseringsgraad.
 - De totale geschatte investeringen hiervoor bedragen €10m, waarbij de jaarlijkse kostenbesparingen naar verwachting van het Management op zullen lopen naar €3,8m per jaar in 2025 en €1,5m in extra opbrengsten (a.g.v. aanbieden digitale content, virtuele bezoeken en upgrade van webshop). Dit is een ingrijpend plan waarbij Diergaarde Blijdorp aangeeft dat dit thans in detail wordt uitgewerkt, uiterlijk gereed in september dit jaar. De logica van het plan lijkt overtuigend, waarbij de concrete uitwerking en uitvoering van groot belang zijn. Het plan zal investeringen vergen vooraf, waarbij de Diergaarde een gefaseerde aanpak voorstaat, ook vanuit het (sociale) karakter van Diergaarde Blijdorp en haar rol in de maatschappij. Wij merken op dat de terugverdienperiode (heel) kort is.

Bron: Management rapportages en inschattingen

Samenvatting – Financiering liquiditeitstekort en herstructurering

Een aantal banken heeft richting Diergaarde Blijdorp aangegeven open te staan voor een nadere verkenning om de herstructurering mogelijk te financieren, mits er ondermeer zekerheid is dat het liquiditeitstekort wordt aangevuld

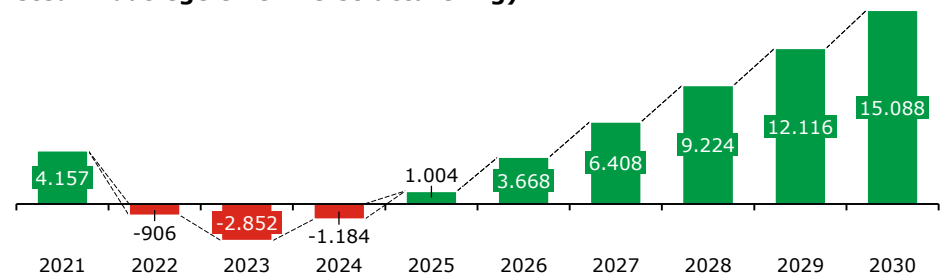
Financiering liquiditeitstekort en herstructurering

- Met de beoogde herstructurering en inclusief financiering van zowel het liquiditeitstekort (cumulatief €10m t/m januari 2021) als de investeringsbehoefte (€7,5m geleend, van de beoogde €10m investering, in januari 2021) ziet de ontwikkeling van de liquiditeitspositie er in Base-Case van het Management op de lange termijn positief uit. Zie nevenstaande tabel.
- In de hiernaast weergegeven prognose zijn naast de investeringen voor de herstructurering en de hieruit volgende kostenbesparingen en extra opbrengsten, ook de twee leningen (€ 10m – modelmatig verwerkt - in 2021 en € 7,5m in 2021) en de verwachte aflossing en rente op deze leningen meegenomen.
- Hierbij is duidelijk dat Diergaarde Blijdorp op basis van de verwachte exploitatie na herstructurering in het Base-Case scenario op de lange termijn voldoende ruimte heeft om de verplichtingen voor aflossing en rentebetalingen te dragen. In 2022, 2023 en 2024 is nog sprake van een negatieve cash-flow, hetgeen met name voortkomt uit de investeringen in het kader van de herstructurering en de uitgestelde investeringen in onderhoud van 2020.
- Het Management geeft aan dat er beschikbare rekening-courant faciliteiten zijn ter hoogte van €3,3m, die modelmatig niet zijn meegenomen, die de piek in liquiditeitsbehoefte in 2023 (€2,9m) (net) kunnen opvangen. Bovendien draagt het Management aan dat de timing van de investeringen enigszins flexibel is, al moet dan ook worden gekeken naar de timing van de opbrengsten van de herstructurering. Na 2024 is de Diergaarde echter cash-flow positief.
- Gelet op het feit dat het herstructureringsplan thans onvoldoende is uitgewerkt en de beperkte bufferruimte lijkt de onzekerheidsmarge echter groot en is het dus niet evident dat de Diergaarde Blijdorp in werkelijkheid kan voldoen aan haar financieringsverplichtingen, zeker als de werkelijke resultaten van het herstructureringsplan achterblijven op de Base-Case prognose. Gezien de piekbehoefte van €2,9m in 2023 kan in ieder geval worden gesteld dat de marge in het Base-Case scenario klein is (i.v.m. de beschikbare rekening-courant faciliteiten ter hoogte van €3,3m) er van uitgaand dat de bank deze ruimte handhaaft, ook bij het verkrijgen van steun en het aangaan van extra financiering t.b.v. de herstructurering.

Financiering herstructurering

- De banken BNG en Rabobank hebben aangegeven open te staan voor een nadere verkenning om de herstructurering gezamenlijk uit te werken, mits er zekerheid is dat het liquiditeitstekort wordt aangevuld en dat er voldoende zekerheden beschikbaar zijn t.b.v. te verstrekken financiering. Hierbij lijken er nog verschillende mogelijkheden te zijn ten aanzien van alternatieve mogelijkheden om liquiditeit vrij te maken en/of alternatieve zekerheden in plaats van een garantie vanuit de Gemeente. Hierbij kan onder andere gekeken worden naar de hoeveelheid grond en vastgoed in eigendom van de Diergaarde (grond met volgens het Management een marktwaarde van ca. € 30m en vastgoed met een boekwaarde van ca. € 23m per Dec19) welke eventueel te gelde gemaakt zouden kunnen worden of als onderpand zouden kunnen worden gebruikt, mogelijke overheidsregelingen en diverse andere alternatieven. Deze mogelijkheden zijn tot op heden nog onvoldoende onderzocht, waardoor deze opties in onze optiek niet uitgesloten kunnen worden.

Liquiditeitspositie per jaar in de Base-Case (2021-2030) (incl. steunmaatregelen en herstructurering)

Bron: Herzienne Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Noot: in de analyses is geabstraheerd van winstbelasting door Diergaarde Blijdorp aangezien het een organisatie is die geen winstdoelstelling heeft. Wij hebben die assumptie niet kunnen beoordelen.

Samenvatting – Alternatieve scenario's (Worst-Case & Best-Case)

Het Worst-Case scenario wordt door het Management niet heel realistisch geacht. Het Best-Case scenario waarbij herstel optreedt op de langere termijn doordat een vaccin wordt gevonden en bezoekersaantallen weer aantrekken wordt realistischer geacht

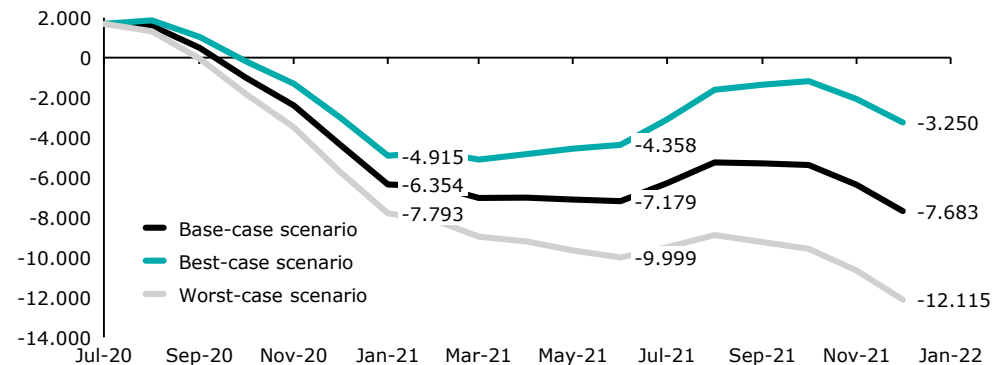
Alternatieve scenario's 2020-2021 (exclusief herstructurering en financieringssteun)

- De verschillen in het liquiditeitstekort tussen de verschillende scenario's, gedreven door hogere/lagere omzet en beperkte verandering in de kosten, zijn op korte termijn relatief beperkt (+/- ca. €1m-3m). Op de langere termijn worden deze verschillen door accumulatie echter wel aanzienlijk (+- ca. € 4m-5m in Dec21). Op dit moment is de inschatting van het Management echter dat het Base-Case scenario het meest realistisch is.

Alternatieve scenario's 2020-2021 (inclusief herstructurering en financieringssteun)

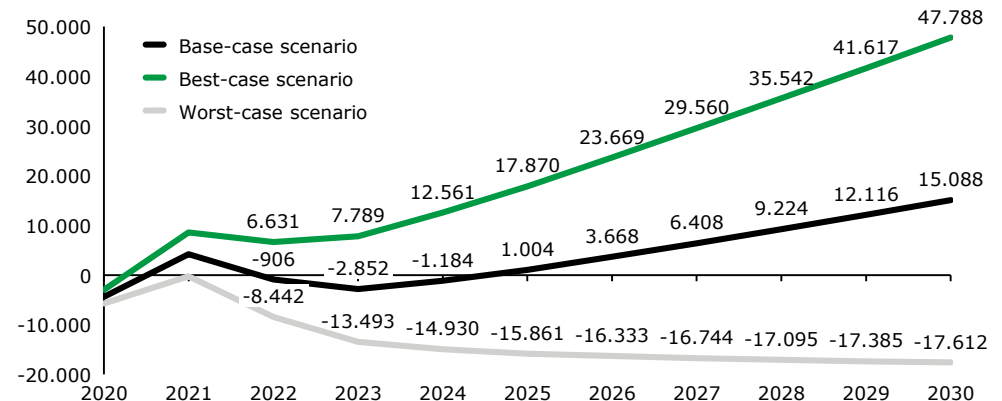
- In de tabellen hiernaast zijn de scenario's weergegeven bij hogere (Best-Case) of lagere (Worst-Case) bezoekersaantallen, rekening houdend met de beoogde herstructurering en inclusief financiering van zowel het liquiditeitstekort als de herstructurering op de lange termijn.
- Hierbij is duidelijk dat de verschillen in de liquiditeitspositie met het Base-Case scenario, gedreven door een hogere/lagere omzetverwachting en beperkte verandering in de kosten, op de lange termijn aanzienlijk zijn. In het Worst-Case scenario, bij extra en langdurig lagere bezoekersaantallen, is Diergaarde Blijdorp zelfs na herstructurering op de lange termijn niet in staat een positieve cash-flow te realiseren. De inschatting van Management is echter dat dit op dit moment niet realistisch is en dat het Base-Case scenario op basis van de huidige inzichten het meest logisch is.

Liquide middelen exclusief herstructurering en financieringssteun – alle scenario's (€k) in begrote maanden 2020 & 2021

Bron: Herziane Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Liquide middelen inclusief herstructurering en lening A + B – alle scenario's (€k) 2020-2030

Bron: Herziane Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Samenvatting – Overwegingen

Overwegingen t.a.v. de prognose, liquiditeitsbehoefte en verder proces

Overwegingen

- Gezien de verwachte ontwikkeling van de liquiditeitspositie van Diergaarde Blijdorp op basis van de huidige exploitatie, lijkt het evident dat er een herstructurering dient plaats te vinden. Deze heeft alleen kans van slagen als er een voorziening komt voor de financiering van het ontstane liquiditeitstekort. De terugbetaal-capaciteit van Diergaarde Blijdorp zonder herstructurering is naar verwachting ruim onvoldoende waarmee beide processen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.
- Het aanvullen van het liquiditeitskort is (tenminste) noodzakelijk om de (nabije) toekomst van Diergaarde Blijdorp te garanderen. Hiervoor lijkt het erop dat alle mogelijke vormen van alternatieve financiering door de Diergaarde zijn onderzocht en het niet aannemelijk is dat dit tekort door een andere beschikbare financier (tijdig) zal worden gefinancierd. Zodoende lijkt het noodzakelijk dat de Gemeente hier een rol in speelt als zij wil voorkomen dat Diergaarde in een mogelijke faillissement-scenario terechtkomt.
- Naar de uitwerking van de financiering (Overbruggingslening) kan nog nader worden gekeken. Diergaarde Blijdorp houdt nu zelf rekening met een lening waarop vrijwel vanaf de start wordt afgelost. Gezien de aanhoudende onzekerheid, lijkt het ook denkbaar dat de start van de aflossingen wordt opgeschort tot een nader moment in de toekomst waarop de onzekerheid zichtbaar afneemt.
- Ten aanzien van de investeringsbehoefte zijn er nog een aantal zaken die nadere uitwerking/onderzoek vereisen. Zo dienen de mate van herstructurering, het tempo waarin en de te verwachten investeringen en kostenbesparingen (en verwachte additionele omzet) nader uitgewerkt/onderbouwd te worden door Diergaarde Blijdorp. Te meer omdat het verwachte rendement in verhouding tot de investering fors is (de marginale investering van €10m levert in enkele jaren een marginale winstbijdrage op van €5m per jaar). Indien het rendement op de investering tegen zou vallen heeft dat vanzelfsprekend invloed op de terugbetalingscapaciteit en levensvatbaarheid van Diergaarde Blijdorp.

Overwegingen (vervolg)

- De verwachting is dat Diergaarde Blijdorp in september 2020 met een compleet uitgewerkt plan komt. Daarbij dient bij de verstrekking van financiering voor de herstructurering (Herstructureringslening) rekening gehouden te worden met de beoogde uitvoeringsfases. De financiering zou kunnen worden gespreid gedurende de komende jaren, waarbij tussentijdse evaluaties kunnen worden ingebouwd om de oorspronkelijke uitgangspunten te toetsen en het financieringsschema en/of bedragen aan te passen aan de nieuwe realiteit.
- Verder geldt dat ook de alternatieve financieringsmogelijkheden voor de herstructureringsinvesteringen nog onvoldoende zijn onderzocht door Diergaarde Blijdorp. Gezien de (mogelijke) bereidheid van de banken om eventueel zonder gemeentelijke garantie financiering te verschaffen, de omvang van de activa van de Diergaarde (grond en gebouwen) en diverse andere geïdentificeerde mogelijkheden, lijkt het raadzaam dat Diergaarde Blijdorp parallel aan het uitwerken van het herstructureringsplan ook nader onderzoek doet naar alternatieve financieringsmogelijkheden. Ten aanzien van de financiering voor de herstructurering zou de Gemeente zodoende kunnen overwegen om hier een rol 'onder voorbehoud' in te spelen.
- Tevens is het mogelijk dat wijzigingen zich voordoen in de beschikbare (rijks)overheidssteunmaatregelen waar Diergaarde Blijdorp voor in aanmerking komt. Dergelijke regelingen kunnen de liquiditeitsbehoefte op de korte en lange termijn substantieel wijzigen. In geval van dergelijke wijzigingen is het raadzaam om direct de impact op de liquiditeit te onderzoeken.
- We kunnen ons voorstellen dat de Gemeente zou overwegen om als gevolg van de thans onvoldoende uitgewerkte langetermijnprognose en 'magere' modellering eisen te stellen (bijvoorbeeld assistentie van professionele corporate finance adviseur) zodat de kans op verkrijging van financiering voor de herstructurering wordt vergroot en daarmee de kans op terugbetaling toeneemt.

Achtergrond, doel & scope

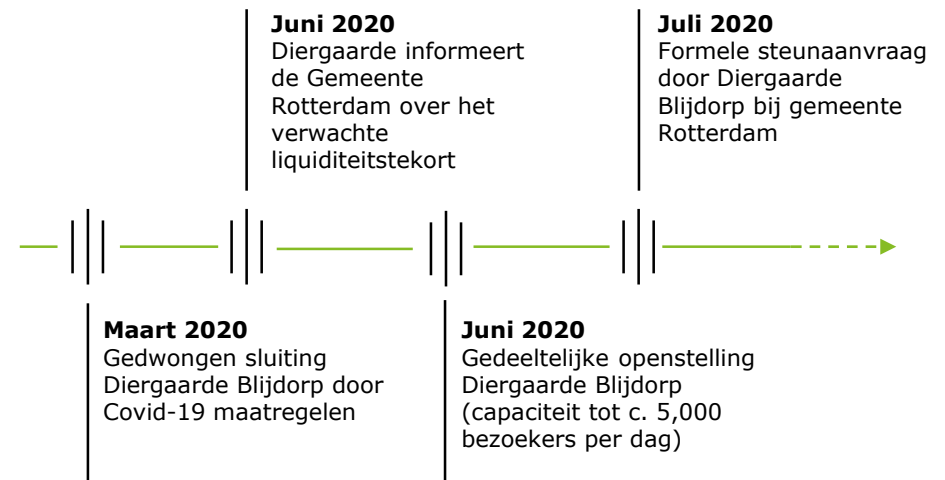
Achtergrond, doel & scope

Diergaarde Blijdorp is sterk getroffen door de ontwikkelingen met COVID-19 en de daaropvolgende overheidsmaatregelen in Nederland. Management geeft aan dat de inkomsten tijdelijk zijn weggevallen en verwacht dit ook deels voor de komende periode

Achtergrond (1/2)

- Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde (de "Onderneming") is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) die zich bezighoudt met de exploitatie van een dierentuin en botanische tuin (beter bekend als "Diergaarde Blijdorp"). In het bijzonder richt Diergaarde Blijdorp zich hierbij op het fokken/kweken, beheren en tonen van een zoölogische en botanische collectie.
- De exploitatie van Diergaarde Blijdorp is grotendeels gebaseerd op kaartverkoop voor de dierentuin en botanisch tuin (ongeveer €19 miljoen omzet per jaar, 60% van het totaal) aangevuld met omzet uit activiteiten gerelateerd aan parkbezoek (e.g. parkeren, horeca) en de organisatie van (zakelijke) evenementen.
- Sinds medio maart van dit jaar wordt Diergaarde Blijdorp sterk getroffen door de ontwikkelingen met betrekking tot Covid-19 en de daaropvolgende overheidsmaatregelen in Nederland. Het management van Diergaarde Blijdorp (het "Management") geeft aan dat met het invoeren van deze maatregelen en de resulterende tijdelijke sluiting van Diergaarde Blijdorp vrijwel alle inkomsten waren weggevallen in de betreffende maanden. Ook na het ingaan van beperkte openstelling, geeft het management van Diergaarde Blijdorp aan dat het nog steeds op slechts 40% van de normale capaciteit opereert (max. 5.000 bezoekers per dag).
- Met het vooruitzicht dat het naar verwachting ook de komende periode slechts op basis van beperkte capaciteit zou kunnen opereren, verwacht Diergaarde Blijdorp dat het in liquiditeitsproblemen zal komen (ondanks gebruikmaking van de beschikbare steunmaatregelen vanuit de overheid en diverse (voorzien) bezuinigingsmaatregelen in de eigen bedrijfsvoering en organisatie).
- In maart 2020 heeft Diergaarde Blijdorp de Gemeente Rotterdam ("Gemeente") geïnformeerd over de gevolgen van de Noodverordening van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Management heeft hierbij aangegeven dat als gevolg van deze Noodverordening en de tijdelijke sluiting van Diergaarde Blijdorp, haar voornaamste bron van inkomsten volledig weg is gevallen. Management verwachtte op dat moment dat het jaarresultaat over 2020 tussen de €5 miljoen en €20 miljoen negatief zou bedragen, afhankelijk van de periode van sluiting (3 tot 6 maanden).

Tijdslijn

Achtergrond, doel & scope

Als gevolg hiervan verwacht Management een liquiditeitstekort, waarvoor het de Gemeente Rotterdam heeft verzocht om steun te verlenen in de vorm van een overbruggingskrediet van €10m en een garantie voor een bancaire lening van €7,5m

Achtergrond (2/2)

- Hoewel Diergaarde Blijdorp diverse maatregelen heeft genomen en neemt om de impact op de liquiditeitspositie te beperken, geeft Management aan dat de financiële consequenties voor Diergaarde Blijdorp zeer groot blijven.
- Diergaarde Blijdorp is met 1,5 miljoen bezoekers in 2019 de best bezochte dierentuin in Nederland en best bezochte attractie in de provincie Zuid-Holland. Naast de toeristische aantrekkingskracht, speelt Diergaarde Blijdorp ook een belangrijke schakel in het ecosysteem van de stad (bijvoorbeeld op de gebieden van educatie, onderzoek en cultuur). Mede hierdoor wordt Diergaarde Blijdorp gezien als 'icoon' van Rotterdam.
- Naar aanleiding van de situatie bij Diergaarde Blijdorp heeft de Gemeente zodoende een projectgroep geformeerd (de "Projectgroep") en is zij hierover met vertegenwoordigers van Diergaarde Blijdorp in gesprek getreden.
- Aangezien in de eerste inschattingen van de financiële impact op Diergaarde Blijdorp door Management geen rekening is gehouden met een langdurige impact op de maximale bezoekerscapaciteit van Diergaarde Blijdorp als gevolg van de zogenaamde '1,5 meter samenleving', heeft Management ten behoeve van deze gesprekken een aantal nieuwe scenario's ontwikkeld om inzicht te verschaffen in de liquiditeitspositie in de komende periode: een 'Best-Case' scenario, een 'Base-Case' scenario en een 'Worst-Case' scenario. Hierbij is onderscheid gemaakt in de duur van de impact van het Coronavirus en het effect van andere externe omstandigheden (e.g. weersinvloeden) op het aantal bezoekers en zodoende de omzet van Diergaarde Blijdorp.
- In alle scenario's verwacht Diergaarde Blijdorp een liquiditeitstekort, in de Base-Case in januari 2021 van €6,4 miljoen, in het Best-Case scenario van €4,9 miljoen en in het Worst-Case scenario van €7,8 miljoen.
- Hiernaast is het volgens het Management noodzakelijk om een herstructurering in de organisatie door te voeren teneinde kostenbesparingen te realiseren en Diergaarde Blijdorp in de toekomst financieel weerbaarder te maken. Dit vereist investeringen.
- Om zowel het verwachte liquiditeitstekort als de benodigde investeringen in het kader van de herstructurering te financieren, heeft Management bij de Gemeente Rotterdam een formele aanvraag gedaan voor financiële steun (de "Steunaanvraag").

Steunaanvraag

- De Steunaanvraag bestaat uit twee verschillende onderdelen:
 - 1 Enerzijds betreft dit een aanvraag voor een overbruggingskrediet in de vorm van een renteloze lening van €10 miljoen met een looptijd van 20 jaar om het verwachte liquiditeitstekort als gevolg van de uitbraak van het Coronavirus aan te vullen ("Overbruggingslening" of "A"); en
 - 2 Anderzijds betreft het een aanvraag voor een garantie voor een bancaire lening van €7,5 miljoen ("Herstructureringslening" of "B"), flexibel in te zetten met een looptijd van 10 jaar, die gebruikt kan worden om de investeringen te doen in het kader van de voorgenomen herstructurering.

Doel en scope

- Het doel van dit discussiedocument ("Discussiedocument") is om de Projectgroep te assisteren bij het analyseren van de Steunaanvraag (het "Doel"). Ten behoeve van een consistente behandeling van Steunaanvragen door de Gemeente Rotterdam, omvat de analyse de volgende werkzaamheden:
 - Uitvoeren van een analyse op de totstandkoming en kwaliteit van de uitwerking van de liquiditeitsscenario's/liquiditeitsbehoefte en investeringsberekeningen zoals gepresenteerd door Diergaarde Blijdorp en een initiële inschatting te maken of de gehanteerde uitgangspunten hierin op basis van de meest recente inzichten naar ons inzien logisch en aannemelijk zijn;
 - Uitvoeren van een initiële analyse op de alternatieve mogelijkheden waarop het verwachte liquiditeitstekort en de investeringsbehoefte kunnen worden gefinancierd alsmede in hoeverre deze mogelijkheden reeds door Diergaarde Blijdorp zijn onderzocht; en

Achtergrond, doel & scope

De analyses zijn primair gebaseerd op de verstrekte (financiële) informatie door Diergaarde Blijdorp in combinatie met gesprekken met de Projectgroep en het Management van Diergaarde Blijdorp

Uitgangspunten

- De in dit Discussiedocument opgenomen analyses zijn uitsluitend opgesteld ten behoeve van het Doel en dit Discussiedocument kan niet voor andere doeleinden worden gebruikt.
- De financiële scenario's die zijn ontwikkeld om inzicht te verschaffen in de liquiditeitspositie van Diergaarde Blijdorp in de komende perioden en die de basis vormen voor de uitgevoerde werkzaamheden zijn door Management opgesteld.

Ontvangen informatie

- De uitgevoerde analyses zijn gebaseerd op, doch niet noodzakelijk beperkt tot:
 - De verstrekte financiële informatie van de Onderneming door Management, waaronder:
 - Jaarverslagen voor de jaren 2018 en 2019;
 - Interne management (maand) rapportages voor de periode 2017 t/m juli 2020;
 - Financiële prognoses, inclusief winst- en verliesrekening en kasstromen, voor de periode juli 2020 t/m 2030;
 - Overzicht van de benodigde investeringen in het kader van de voorgenomen herstructurering en de daaruit verwachte kostenbesparingen en extra opbrengsten; en
 - Specificatie van de huidige liquiditeitspositie van Diergaarde Blijdorp.
 - Correspondentie met banken met betrekking tot het eventueel verstrekken van financiering aan Diergaarde Blijdorp.
 - Daarnaast hebben wij verschillende gesprekken gevoerd met personen uit het management en de organisatie van Diergaarde Blijdorp, zijnde Mevr. Alexandra Dijk (Manager Bedrijfsvoering), Dhr. Nick Versteeg (werknemer Financiële Bedrijfsvoering) en Dhr. Raymond Kok (werknemer Financiële Bedrijfsvoering).

- Voor het doel van deze rapportage hebben wij geen controle uitgevoerd op de beschikbaar gestelde financiële informatie. Deze rapportage vormt derhalve geen bevestiging van de juistheid en nauwkeurigheid van de gebruikte informatie.

Opbouw van de aangeleverde prognoses

- De hoogte van de door Diergaarde Blijdorp aangevraagde liquiditeitssteun, alsmede de hoogte van de lening voor de financiering van de beoogde herstructurering zijn onderbouwd in een aangeleverde prognose voor de resterende maanden van 2020 (maandbasis), een prognose voor de jaren 2021-2024 (jaarbasis) en een meerjarenprognose voor de periode daarna (jaarbasis, tot en met 2030). Het detailniveau verschilt in de drie prognoses. In alle prognoses zijn echter een aantal variabelen bepalend voor het verloop van de liquiditeitspositie:
 - het gemiddelde aantal bezoekers per dag;
 - de gemiddelde uitgave per bezoeker aan entreegeld, in de winkels, in de horeca en voor gebruik van het parkeerterrein;
 - een verwacht (minimum) niveau aan exploitatiekosten.
- Aangezien het Management verwacht dat de negatieve impact van het Coronavirus in Nederland niet op korte termijn opgelost zal worden waardoor het nog voor langere tijd op basis van een lagere capaciteit moet opereren, geeft Management aan dat het noodzakelijk is om fundamentele veranderingen door te voeren in de organisatie (de "Herstructurering").
- Deze Herstructurering omvat een aantal verschillende maatregelen waarvoor investeringen gedaan moeten worden, welke uiteindelijk naar verwachting van Management zullen leiden tot kostenbesparingen, additionele inkomsten (zie Voorgenomen herstructurering, p. 33-38) en daarmee de continuïteit kunnen waarborgen.
- In de meerjarenprognose heeft Management doorgerekend wat de effecten zijn van de voorgenomen Herstructurering op de verwachte resultaten en liquiditeitspositie van Diergaarde Blijdorp. Hierbij zijn de effecten van de Herstructurering apart inzichtelijk gemaakt, waardoor zowel de benodigde investeringen als de verwachte kostenbesparingen en opbrengsten in de prognose eenvoudig kunnen worden meegenomen of uitgesloten.

Historische cijfers

Historische cijfers – Winst-en-verliesrekening

De historische financiële prestaties van Diergaarde Blijdorp worden met name gedreven door het aantal bezoekers, aangezien de inkomsten hiervan grotendeels afhankelijk zijn en de kostenbasis relatief een vast karakter heeft

Winst-en-verliesrekening

- De financiële prestaties van Diergaarde Blijdorp zijn sterk gerelateerd aan het aantal bezoekers, vanwege het directe effect op de entreegelden, horeca-, winkel- en parkeeromzet en een relatief stabiele kostenbasis.
- In 2019 ontving Diergaarde Blijdorp €851k aan subsidie van de Gemeente Rotterdam.
- In 2017 realiseerde Diergaarde Blijdorp een negatief resultaat. Ondanks een nagenoeg gelijk aantal bezoekers (+1%), is dit in 2018 omgezet in een positief resultaat voornamelijk dankzij minder inhuur van personeel (€829k) en lagere uitgaven aan onderhoud (€842k).
- In 2019 had de Diergaarde een record aantal bezoekers van 1,6 miljoen (gemiddeld 130k per maand). Dit werd volgens Management met name gedreven door goede weersomstandigheden en de geboorte van verschillende dieren. Het verhoogde bezoekersaantal leidde tot een stijging in de bedrijfsopbrengsten van €3,9m ten opzichte van het jaar ervoor (12,2%).
- Grotendeels gerelateerd aan de groei in het aantal bezoekers, stegen in 2019 ook de inkoopkosten met €398k en de operationele kosten met €2,1m (met name personeelskosten en uitbesteed werk).
- Dankzij de hogere omzet en slechts beperkte stijging in de kosten, steeg het netto-resultaat in 2019 naar €1,5m. Dit resultaat is gebruikt voor de vorming van een bestemmingsreserve inzake natuurbehoud en verder toegevoegd aan de algemene reserves van Diergaarde Blijdorp.

Omzetverdeling

Historische geconsolideerde winst-en-verliesrekeningen

€000	FY17	FY18	FY19
	AC	AC	AC
Entreegelden en abonnementen	17.060	17.144	19.001
Omzet horeca, winkels en verhuur	11.783	11.758	13.189
Subsidie Gemeente Rotterdam	816	833	851
Overige bedrijfsopbrengsten	2.364	2.134	2.724
Omzet	32.023	31.869	35.766
Inkoopkosten	(2.839)	(2.954)	(3.352)
Bruto marge	29.184	28.915	32.414
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	(2.839)	(2.954)	(3.352)
Personeelskosten	(8.834)	(8.226)	(9.155)
Beheer, onderhoud en faciliteitskosten	(7.997)	(7.315)	(7.433)
Personele kosten (derden), huur en horeca materiaal	(4.901)	(4.079)	(4.338)
Communicatie, marketing en educatie	(1.150)	(907)	(1.301)
Overige	(670)	(705)	(718)
Overige bedrijfskosten	(14.718)	(13.006)	(13.789)
Operationele kosten	(26.391)	(24.186)	(26.296)
EBITDA	2.793	4.729	6.118
Afschrijvingen op materiële & immateriële activa	(3.954)	(3.899)	(4.112)
EBIT	(1.161)	830	2.006
Financiële baten en lasten	(322)	(244)	(186)
Winst voor belastingen	(1.483)	586	1.820
Vennootschapsbelasting	-	(47)	(324)
Netto-resultaat	(1.483)	539	1.496
Totaal aantal bezoekers	1.413.014	1.431.276	1.561.307
Als % van omzet			
EBITDA	8,7%	14,8%	17,1%
EBIT	(3,6%)	2,6%	5,6%
Winst voor belastingen	(4,6%)	1,8%	5,1%
Netto-resultaat	(4,6%)	1,7%	4,2%
Omzetgroei in %		(0,5%)	12,2%

Bron: Jaarrekeningen Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde

Historische cijfers – Balans

De balans van Diergaarde Blijdorp bestaat voornamelijk uit vaste activa en specifiek uit bedrijfsgebouwen en installaties

Geconsolideerde balans

- De balans van Diergaarde Blijdorp bestaat voornamelijk uit materiële vaste activa (€29,77m per Dec19) en bevat een negatief netto-werkkapitaal (€4,42m per Dec19).

Vaste activa

- De materiële vaste activa (€29,8 miljoen per Dec19) van Diergaarde Blijdorp bestaan voornamelijk uit eigen bedrijfsgebouwen en installaties (€22,9 miljoen per Dec19). De hoogte van de materiële vaste activa neemt af tussen 2018 en 2019 met €2,1m, grotendeels doordat de afschrijvingen (€3,4m) hoger lagen dan de investeringen (€547k).

Netto-werkkapitaal

- Het netto-werkkapitaal is historisch negatief en redelijk stabiel. Een stijging van de debiteurenpositie in 2018 van €906k wordt verklaard doordat ultimo 2018 enkele grote facturen nog niet waren betaald. Per Dec19 daalt het debiteurenniveau ten opzichte van Dec18 naar €1,3m. De reden dat het niveau van het netto-werkkapitaal in 2019 desondanks ongeveer gelijk bleef aan het jaar ervoor is met name het gevolg van de afname van de post vooruit ontvangen abonnementsgelden (-€168k) en de afname in overige overlopende passiva. Deze laatste genoemde post bestaat voornamelijk uit giften van bezoekers en organisaties ten behoeve van natuurbehoud die in 2019 zijn besteed (-€764k).

Netto-schuld

- Per Dec19 had Diergaarde Blijdorp in totaal €6,38m aan langlopende schulden bij BNG Bank en het Nationaal Restauratiefonds. Voor de lening van BNG is een hypotheek gevestigd op de grond en het onroerend goed van Diergaarde Blijdorp.
- De netto-schuldpositie van Diergaarde Blijdorp neemt af tussen Dec17 en Dec19 met €3,72m, gedreven door de positieve resultaten in 2018 en 2019, in combinatie met het feit dat de investeringen op een lager niveau lagen dan de afschrijvingen en teruglopende rentelasten en jaarlijkse aflossingen op de langlopende schulden.

Historische geconsolideerde balans

€000	Dec17	Dec18	Dec19
	AC	AC	AC
Materiële vaste activa	33.748	32.048	29.766
Vaste activa	33.748	32.048	29.766
Voorraad	301	244	201
Debiteuren	1.039	1.945	1.308
Crediteuren	(2.034)	(1.884)	(2.367)
Handelsw erkkapitaal	(694)	305	(858)
Belastingen en sociale lasten	(85)	(158)	(262)
Overlopende activa	454	386	488
Overlopende passiva	(5.027)	(4.973)	(3.788)
Overig w erkkapitaal	(4.658)	(4.745)	(3.562)
Netto-werkkapitaal	(5.352)	(4.440)	(4.420)
Geïnvesteed vermogen	28.396	27.608	25.346
Groepsvermogen	18.826	19.365	20.863
Voorzieningen	2.661	1.608	1.299
Langlopende schulden	9.114	7.752	6.382
Liquide middelen	(2.205)	(1.117)	(3.198)
Netto-schuld	6.909	6.635	3.184
Financiering	28.396	27.608	25.346

Bron: Jaarrekeningen Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde

Materiële vaste activa

€000	Dec17	Dec18	Dec19
	AC	AC	AC
Bedrijfsgebouw en en installaties	25.096	26.311	22.915
Stichting beheer	3.055	2.824	2.594
Materiële vaste activa in aanbouw	1.662	1.384	2.497
Terrein Blijdorp	745	745	745
Overige materiële vaste activa	3.190	784	1.015
Totaal	33.748	32.048	29.766
Kapitaalinvesteringen		(2.199)	(1.830)

Bron: Jaarrekeningen Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde

Prognose & liquiditeitsbehoefte

Begroting 2020

Prognose & liquiditeitsbehoefte – Oorspronkelijke begroting 2020

In de oorspronkelijke begroting voor 2020 opgesteld eind 2019 verwachtte Management een omzet van €32,1m met een licht positief netto-resultaat van €205k

Oorspronkelijk begroting 2020 (pre-Covid-19)

- De oorspronkelijke begroting voor 2020 is door Management eind 2019 opgesteld op basis van de verwachtingen op dat moment. In deze begroting zijn dus nog niet de gevolgen van Covid-19 verwerkt. Dit geeft echter wel een goed beeld van de verwachte resultaten en de liquiditeitspositie in geval er geen sprake zou zijn geweest van Covid-19.

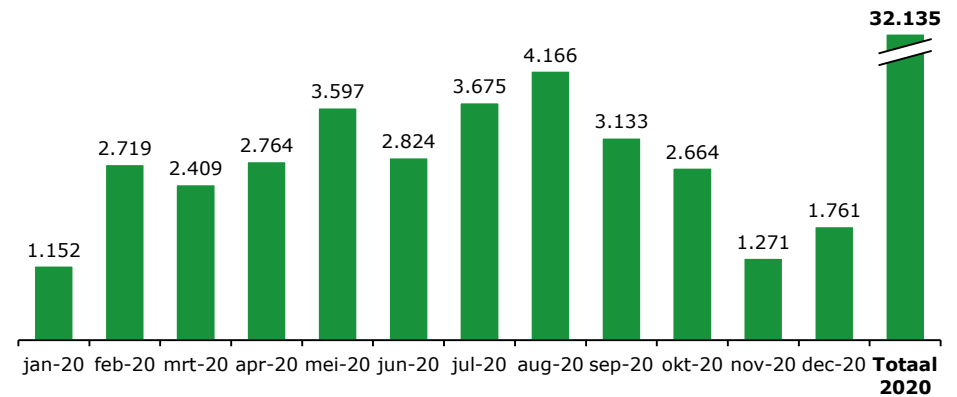
Omzet

- De omzet van Diergaarde Blijdorp is sterk seizoensgebonden. In de koude wintermaanden ligt het bezoekersaantal en dus de omzet een stuk lager dan in de warme lente- en zomermaanden. Daarnaast wordt de omzet ook sterk beïnvloed door vakantieperiodes. Zo is de omzet in de maanden mei, juli en augustus hoger dan in de maand juni. Dit is ook terug te zien in de oorspronkelijke prognose voor 2020.
- In de oorspronkelijke prognose voor 2020 is Management ervan uitgegaan dat het aantal bezoekers iets lager zou liggen dan in 2019, aangezien het aantal bezoekers in 2019 volgens Management buitengewoon hoog was als gevolg van een aantal specifieke omstandigheden.

Netto-resultaat

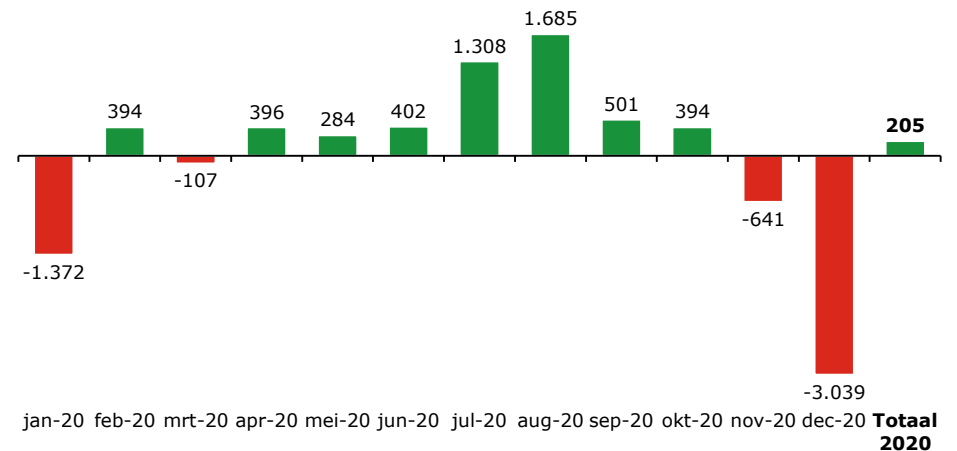
- Waar de omzet juist in het voorjaar en de zomer wordt gerealiseerd, geeft Management aan dat in de wintermaanden juist relatief veel kosten gemaakt worden omdat dit de periode is waarin het makkelijkst onderhoud en aanpassingen kunnen worden gedaan. Daarom werd voor de maanden januari, maart, november en december in de oorspronkelijke begroting een negatief netto-resultaat verwacht. Dit zou echter goed gemaakt moeten worden door de verwachte positieve resultaten in de periode april t/m oktober.
- In de begroting is een sterke daling te zien in het netto-resultaat in december 2020. Dit is te verklaren door de afschrijvingen (ca. €2,4m) die jaarlijks volledig in de maand december worden geboekt. Deze boekhoudkundige verwerking heeft echter geen invloed op de liquiditeitspositie. In de oorspronkelijke begroting 2020 zou het resultaat voor het gehele jaar uiteindelijk uitkomen op €0,2m positief.

Omzet – Oorspronkelijke begroting 2020 per maand (€k)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Netto-resultaat – Oorspronkelijke begroting 2020 per maand (€k)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Prognose & liquiditeitsbehoefte – Herziene begroting 2020

In de herziene Base-Case begroting is de verwachting van Management dat als gevolg van Covid-19 de omzet in 2020 ongeveer de helft zal zijn van wat oorspronkelijk was gebudgetteerd, waardoor het verwachte netto-resultaat €7,2m negatief zal uitkomen

Herziene Base-Case begroting 2020

- De herziene Base-Case begroting voor 2020 is door Management opgesteld in juli 2020 op basis van de gerealiseerde resultaten t/m juli en de verwachtingen voor de rest van het jaar.

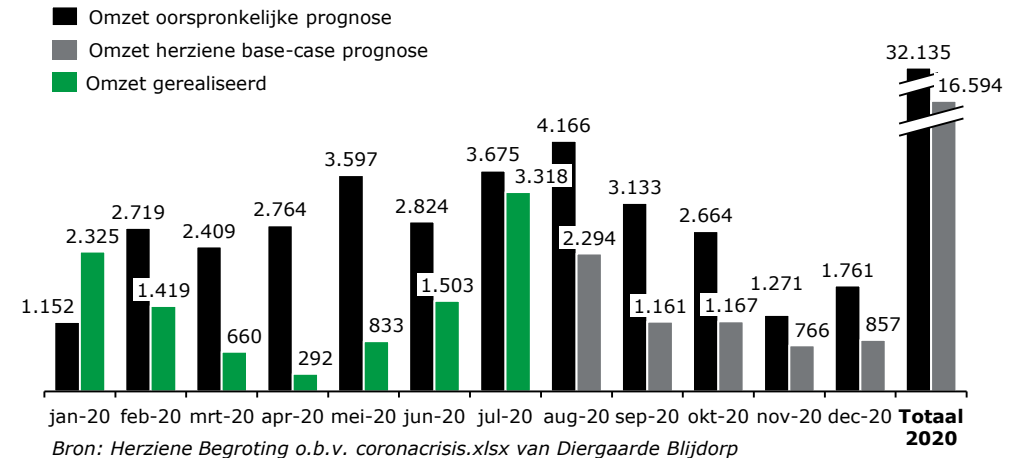
Omzet

- In de periode januari t/m juli 2020 heeft Diergaarde Blijdorp alleen in de maand januari een hogere omzet behaald dan oorspronkelijk begroot, wat grotendeels te verklaren is door een ontvangen subsidie van de Gemeente Rotterdam van €850k. De lage gerealiseerde omzet in de maand februari is volgens het Management grotendeels te verklaren door de eerder ontvangen subsidie en door slecht weer. In alle overige maanden was de omzet aanzienlijk lager, hetgeen een direct gevolg is van de uitbraak Covid-19 pandemie en de daaruit volgende opgelegde, tijdelijke sluiting van Diergaarde Blijdorp van eind maart tot medio mei en de sterke daling in het aantal bezoekers (mede als gevolg van de 1,5m maatregelen e.d.).
- Ook voor de komende maanden verwacht Management een lagere omzet dan oorspronkelijk begroot, gezien Diergaarde Blijdorp nog steeds slechts op beperkte capaciteit kan opereren. Hierdoor zal de totale omzet voor 2020 in het Base-Case scenario naar verwachting uitkomen op €16,6m (oorspronkelijke verwachting: €32,1m).

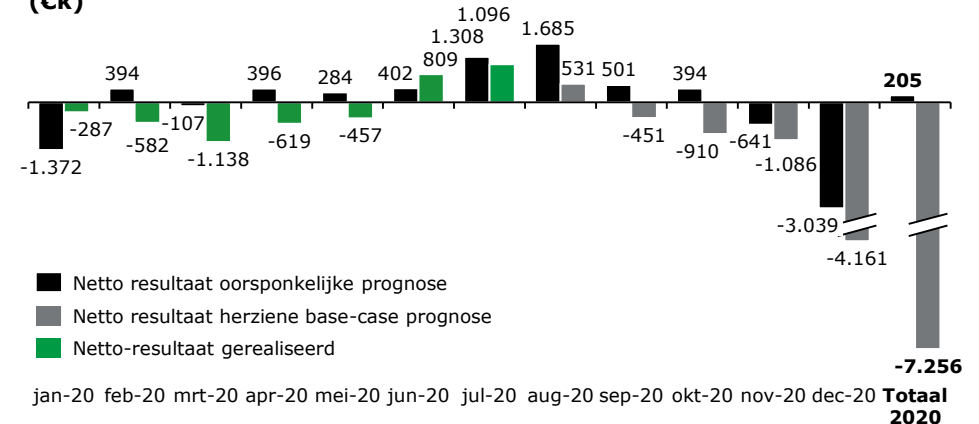
Netto-resultaat

- Als gevolg van de lagere omzet in combinatie met de relatief vaste kostenbasis en ondanks de diverse doorgevoerde bezuinigingsmaatregelen, het gebruik van overheidsregelingen en het uitstel van voornamelijk onderhoudskosten, heeft Diergaarde Blijdorp in de periode januari t/m mei een negatief resultaat gerealiseerd.
- Diergaarde Blijdorp heeft een subsidie ontvangen in de vorm van de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid ("NOW"). Deze subsidie is verwerkt in het resultaat over deze periode.
- Sinds de uitbraak van het Covid-19 heeft Diergaarde Blijdorp alleen het noodzakelijke onderhoud laten plaatsvinden. Aangezien het volgens Management niet verantwoord is dit zo voort te zetten, in verband met de veiligheid van bezoekers en het welzijn van dieren, is vanaf oktober weer een normaal niveau aan onderhoudskosten meegenomen.

Omzet per maand – Oorspronkelijk begroting 2020 vs. Base-Case (€k)

Netto-resultaat per maand – Oorspronkelijk begroting 2020 vs. Base-Case (€k)

Prognose & liquiditeitsbehoefte – Herziene begroting 2020

Gerealiseerde liquiditeitspositie versus de ontwikkeling van de maandelijkse liquiditeitspositie in 2020 in het Base-Case scenario (zonder Overbruggingslening)

Netto-resultaat (vervolg)

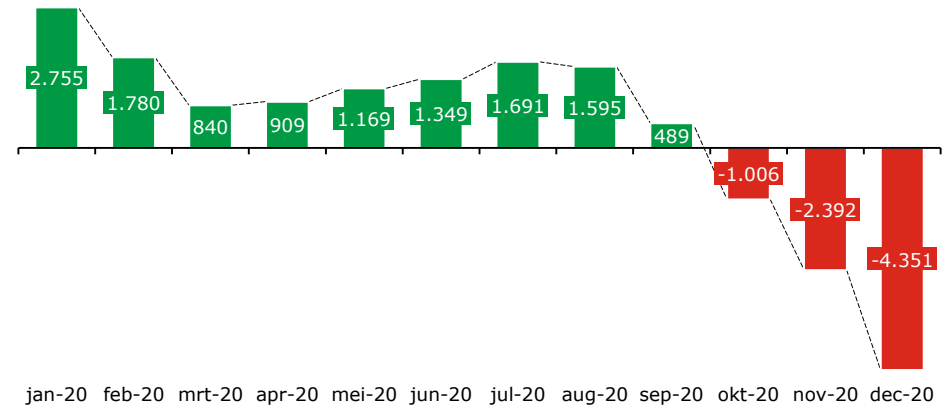
- De opgebouwde achterstallig onderhoud gedurende 2020 wordt in de prognose vanaf 2022 ingehaald. Het inhalen van deze achterstand is zodoende meegenomen in de lange termijn prognose. Uiteindelijk zal het netto-resultaat in de herziene Base-Case begroting in 2020 naar verwachting uitkomen op €7,3 miljoen negatief (oorspronkelijk: €0,2m positief).

Toelichting op stand liquide middelen

- Door maatregelen om liquide middelen binnen de Onderneming te houden, zoals het vooruitschuiven van noodzakelijke onderhoudsposten en het vooruitschuiven van rentebetalingen en aflossingen heeft het Diergaarde Blijdorp tot op heden nog positieve liquide middelen. Echter, het Management verwacht vanaf oktober een liquiditeitstekort (negatieve stand liquide middelen) dat oploopt tot €4,4m in december 2020. Dit is te verklaren door het seizoen patroon van Diergaarde Blijdorp, de maximale bezoekerscapaciteit van 40% van de reguliere capaciteit en een deel van de vooruitgeschoven onderhoudskosten (€250k) die in het najaar dienen te worden ingehaald.
- De prognose van de Onderneming toont tevens aan dat de eerste liquiditeitssteun in oktober naar verwachting benodigd is, wanneer de stand van de liquide middelen voor het eerst negatief wordt.
- Een gedetailleerde analyse van de kwaliteit van de liquiditeitspositie is op basis van de door Management aangeleverde informatie niet uit te voeren. Toekomstige verschuivingen in het werkkapitaal kunnen zodoende een effect hebben op de liquiditeitsprognose, dat niet in gepresenteerde liquiditeit is meegenomen. Dit effect kan zowel positief als negatief zijn.
- Daarnaast begrijpen wij dat er nog discussies zijn met de Belastingdienst, wat mogelijk kan resulteren in een naheffing. Deze vermelding is ook in de jaarrekening opgenomen*, maar er is hierbij geen bedrag opgenomen. Een eventuele naheffing heeft een negatief effect op de gepresenteerde liquiditeitsprognose.

* Uit jaarrekening 2019, p43: "De Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde is niet belastingplichtig geweest tot en met boekjaar 2015. In 2016 is de regelgeving gewijzigd en worden ook stichtingen, ook als voormalig overheidslichaam of semi-overheidslichaam belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Bij stichtingen geldt dit alleen voor de commerciële activiteiten en niet voor de niet commerciële activiteiten indien deze afzonderlijk zijn te beoordelen. Blijdorp stelt dat de activiteiten niet los te koppelen zijn. Blijdorp is een organisatie die geen winstdoelstelling heeft en positieve resultaten bestemt voor het behoud van de diergaarde. Dit, en de resultaten over de afgelopen jaren, zal er naar verwachting toe leiden dat er slechts minimale afdrachten en/of verrekeningen zullen zijn voor de vennootschapsbelasting. In de afgelopen jaren is er meer inzicht ontstaan in de mate van de verplichtingen die voortvloeien uit de Vennootschapsbelasting. Diergaarde Blijdorp is nog in gesprek met de belastingdienst. Er lopen nog diverse discussies waarvan de uitkomsten niet zeker zijn. De lasten en verplichtingen zoals opgenomen in de jaarrekening 2019 betreffen de beste schatting zoals deze per heden gemaakt kan worden."

Stand liquide middelen einde maand – Herziene Base-Case 2020 (€k)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Prognose & liquiditeitsbehoefte – Herziene begroting 2020

Vanaf september zal het aantal bezoekers dalen en zal Blijdorp de vooruitgeschoven noodzakelijke investeringen moeten doen, hetgeen tot een liquiditeitstekort leidt in de Best-Case vanaf oktober en in de Worst-Case vanaf september

Best-case scenario

- In het door Diergaarde Blijdorp geschetste 'positieve scenario' is de verwachting van het Management dat Diergaarde Blijdorp dagelijks 500 bezoekers meer in het park ontvangt dan in de Base-Case. Dit resulteert in een veronderstelde verwachte 905k bezoekers in 2020, wat 75k meer is dan in de Base-Case 830k
- Doordat de omzet afhankelijk is van een vast entreebedrag en bezoekersuitgaven, heeft het hogere aantal bezoekers een direct effect op de omzet. Daarnaast zijn de inkoopkosten berekend als percentage van de omzet.
- De overige uitgangspunten in het positieve scenario zijn voor 2020 gelijk aan die in het basisscenario
- Op basis van het Best-Case scenario wordt een liquiditeitstekort verwacht van €3,0m in december 2020 (Base-Case: tekort van €4,4m)

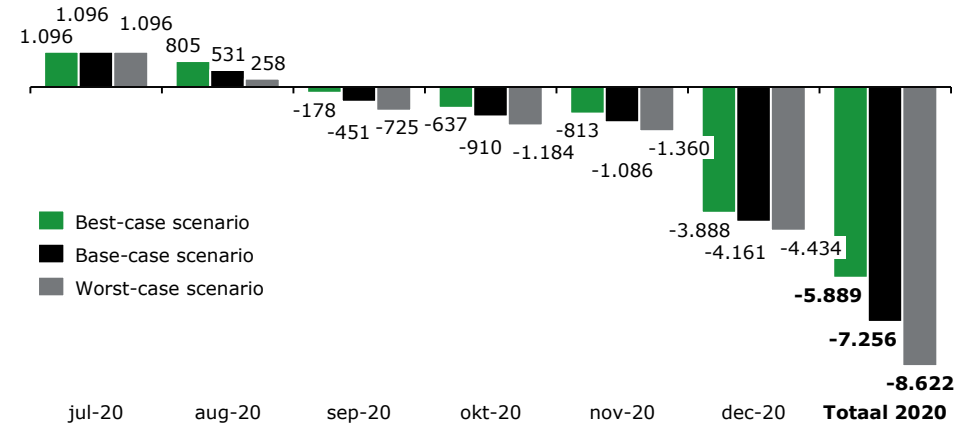
Worst-case scenario

- In het 'negatieve scenario' is de verwachting van het management dat het Diergaarde Blijdorp dagelijks 500 bezoekers minder in het park ontvangt dan in de Base-Case. Dit resulteert in een veronderstelde verwachte 755k bezoekers in 2020, wat 75k minder is dan in de Base-Case 830k
- De overige uitgangspunten in het negatieve scenario zijn voor 2020 gelijk aan die in het basisscenario
- Op basis van het negatieve scenario wordt een liquiditeitstekort verwacht van €5,7m in december 2020 (Base-Case: tekort van €4,4m)

Observatie liquiditeitsbehoefte 2020

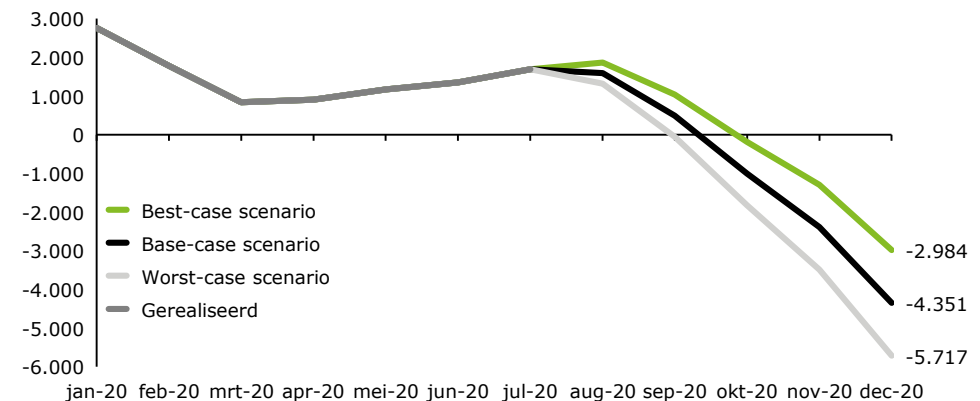
- Uit de herziene begroting van de Onderneming blijkt dat de Diergaarde Blijdorp in alle scenario's kampt met een liquiditeitsbehoefte die reeds op korte termijn (vanaf oktober 2020) dient te worden ingevuld. Tot en met december 2020 wordt de liquiditeitsbehoefte ingeschat op een bedrag tussen de €3,0m en €5,7m

Netto-resultaat per maand – Alternatieve scenario's H2-2020 (€k)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Stand liquide middelen per maand – Alternatieve scenario's 2020 (€k)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Prognose 2021-2030

Prognose & liquiditeitsbehoefte - Prognose 2021-2030

Meerjarenprognose Base-Case (zonder rekening te houden met de Overbruggingslening of de Herstructureringslening)

Toelichting

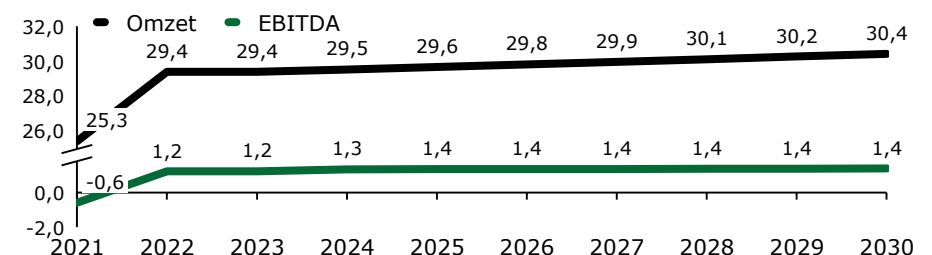
- De meerjarenbegroting van de winst-en-verliesrekening is gebaseerd op het Base-Case scenario, zoals geschetst door het Management. In deze Base-Case halveert het bezoekersaantal in 2020 (van ca. 1,6m in 2019 tot ca. 0,8m in 2020). Het verwachte bezoekersaantal neemt vervolgens toe tot 1,2m in 2021, 1,4m in 2022 en 2023 en met een kleine groei in 2024 van 7k bezoekers. Het Management houdt in deze prognose rekening met het effect van Covid-19 in 2020 en in mindere mate ook nog in 2021, daarna niet meer.
- Zoals besproken op pagina 17 is de omzet van Diergaarde Blijdorp sterk afhankelijk van het bezoekersaantal in een jaar. Door de forse daling in het aantal bezoekers in 2020 ten opzichte van 2019 neemt de omzet eveneens fors af (ca. € 19,2m). Tussen 2020 en 2024 wordt er van uitgegaan dat de omzet weer herstelt; een toename wordt verwacht van €12,9m waardoor de omzet in 2024 naar verwachting uitkomt op €29,5m.
- De brutomarge (in absolute bedragen) neemt eveneens toe tussen 2020 en 2024, doordat de inkoopkosten grotendeels gekoppeld zijn aan de omzet.
- De bedrijfskosten van Diergaarde Blijdorp zijn grotendeels vast met een klein deel van de personeelskosten en overige bedrijfskosten dat door de inhuur van derden variabel is. Door de vaste aard van de bedrijfskosten en de dalende omzet daalt de EBITDA tot ca. €4,0m negatief in 2020. Door de aantrekkelijke omzet herstelt de EBITDA tot ca. €1,3m positief in 2024.
- Het netto-resultaat blijft echter in alle jaren negatief, voornamelijk vanwege jaarlijkse afschrijvingskosten van c. € 3,0m. Wij merken op dat thans onduidelijk is hoe lang er kan worden afgeschreven op de vaste activa mede in relatie tot de investeringen aangezien geen balansprognose is ontvangen.
- Over de jaren 2024-2030 veronderstelt Diergaarde Blijdorp dat de omzet en EBITDA constant blijven, met alleen een correctie voor verwachte inflatie (0,5%).
- Het hier gepresenteerde Base-Case waarbij (fictief ten behoeve van het inzicht) geen rekening wordt gehouden met de Overbruggingslening of de Herstructureringslening is een onmogelijk scenario, daar het verwachte negatieve liquiditeitssaldo steeds verder verslechterd (zie volgende pagina) en waarbij derhalve geen funding voor is te verkrijgen bij derden.

Meerjarenbegroting (Base-Case) winst-en-verliesrekening 2020-2024 – post-Covid-19

C000	FY20B	FY21F	FY22F	FY23F	FY24F
Omzet		23.636	27.655	27.662	27.801
Overige Opbrengsten		851	851	851	851
Subsidie Gemeente	16.594	850	850	850	850
Extra opbrengsten tgv investeringen		-	-	-	-
Totale omzet	16.594	25.337	29.356	29.363	29.502
Inkoopkosten	(1.198)	(2.528)	(2.973)	(2.976)	(2.991)
Inkoopbonussen	n.a.	200	200	200	200
Kostenbesparing inkoop		-	-	-	-
Totaal inkoopkosten	(1.198)	(2.328)	(2.773)	(2.776)	(2.791)
Bruto marge	15.397	23.009	26.583	26.588	26.711
Eigen personele kosten	(8.150)	(10.577)	(10.577)	(10.577)	(10.577)
Personeel kosten derden	(2.296)	(3.631)	(3.631)	(3.631)	(3.631)
Kostenbesparing personeel		-	-	-	-
Totaal Personele kosten	(10.446)	(14.208)	(14.208)	(14.208)	(14.208)
Totaal Overige Bedrijfskosten	(8.922)	(9.396)	(11.156)	(11.156)	(11.156)
Totale Bedrijfskosten	(19.368)	(23.604)	(25.364)	(25.364)	(25.364)
EBITDA	(3.971)	(595)	1.219	1.224	1.347
Afschrijvingen	(3.058)	(2.785)	(3.035)	(3.035)	(3.035)
EBIT	(7.029)	(3.380)	(1.816)	(1.811)	(1.688)
Rentelasten	(227)	(182)	(146)	(126)	(111)
Netto-resultaat	(7.256)	(3.562)	(1.962)	(1.938)	(1.799)
Bezoekers	830.466	1.205.000	1.400.000	1.400.000	1.407.000

Bron: Herziane Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Prognose omzet en EBITDA in de Base-Case 2021-2030 (€m)

Bron: Herziane Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Prognose & liquiditeitsbehoefte - Prognose 2021-2030

Meerjarenprognose Base-Case (zonder rekening te houden met de Overbruggingslening of de Herstructureringslening) indiceert dat een herstructurering noodzakelijk is

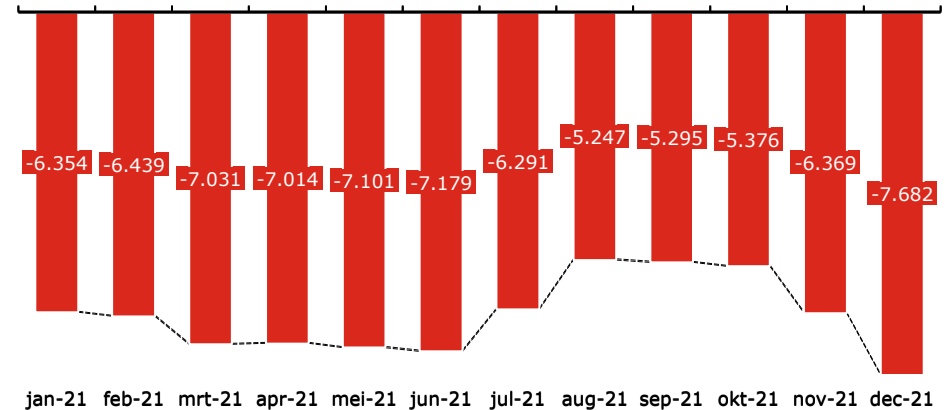
Toelichting op liquiditeitspositie 2021

- Het dieptepunt in de liquiditeitspositie ligt op korte termijn in juni 2021 (€ 7,179k negatief), waarbij opgemerkt dient te worden dat het geschetste scenario is gebaseerd op het actuele kosten- en investeringsniveau welke op korte termijn niet flexibel is. Dit gaat uit van minimaal benodigde bezetting, ongeacht aantal bezoekers, en een minimaal onderhoudsniveau om gezondheid, veiligheid en compliance met regelgeving zoveel mogelijk te waarborgen.
- Op basis van deze prognose verwacht het Management echter wel een achterstand in met name onderhoud op te bouwen (c. € 1,8m), welke op de lange termijn ingehaald dient te worden door middel van extra investeringen. In de prognose zijn deze investeringen vanaf 2022 meegenomen, wat uiteraard verdere neerwaartse druk geeft op de verwachte liquiditeitspositie in die jaren. Management geeft aan dat alle overige uitgestelde verplichtingen waaronder uitgestelde belasting en premies en achterstallige aflossing op de bestaande leningen (BNG en NRF) wel in deze prognose zijn meegenomen.
- De analyse t/m 2021 lijkt compleet, goed onderbouwd en wel doordacht. De gevolgen van het niet aanvullen van het liquiditeitstekort zijn verstrekkend, schadelijk en manifesteren zich al op afzienbare termijn.

Toelichting op liquiditeitspositie 2021-2030

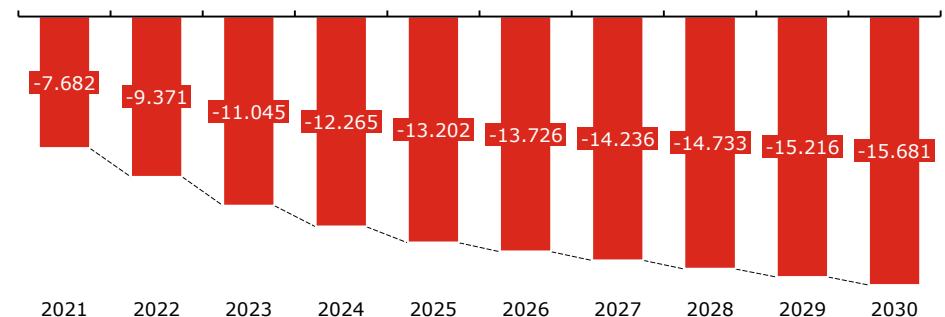
- De liquiditeitspositie per eind 2021 bedraagt €-/-7,7m. Volgens de prognose van Management worden ook in de jaren daarna negatieve kasstromen behaald.
- De reden van de aanhoudende negatieve kasstromen is het structureel lager aantal veronderstelde bezoekers vergeleken met 2019 (1,4m bezoekers vanaf 2022 versus c.1,6m in 2019) en daarmee de afname van de financiële prestaties.
- Zonder herstructurering lijkt Diergaarde Blijdorp niet levensvatbaar in de toekomst.

Stand liquide middelen einde maand – Herziene Base-Case 2021 (€k)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Liquiditeitspositie per jaar in de Herziene Base-Case (2021-2030)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Prognose & liquiditeitsbehoefte - Prognose 2021-2030

Meerjarenprognose Best-Case en Worst-Case (zonder rekening te houden met de Overbruggingslening of de Herstructureringslening). Alleen in een Best-Case scenario lijkt de continuïteit van Diergaarde Blijdorp niet in het geding zonder herstructurering

Toelichting Best-case scenario

- In het door Diergaarde Blijdorp geschetste 'positieve scenario' is de verwachting van het Management dat Diergaarde Blijdorp dagelijks 500 bezoekers meer in het park ontvangt dan in de Base-Case. Dit resulteert in een veronderstelde verwachte toename van ca. 182,5k bezoekers per jaar.
- De overige uitgangspunten in het positieve scenario zijn gelijk aan die in het Base-Case scenario.
- Op basis van het Best-Case scenario wordt op de lange termijn geen liquiditeitstekort verwacht, maar is de steunverlening op de korte termijn nog steeds nodig. De liquide middelen stijgen in het scenario naar verwachting naar €17,0m in december 2030 (ter vergelijking in het Base-Case scenario ontstaat er een cumulatief tekort van €15,7m).

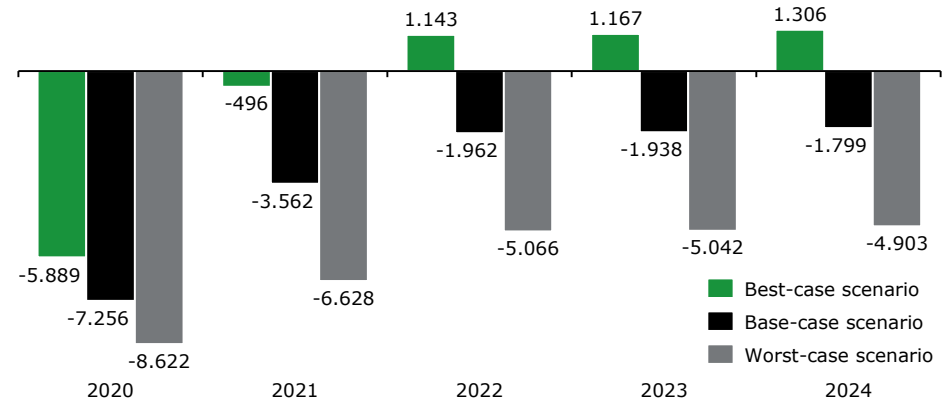
Toelichting Worst-case scenario

- In het 'negatieve scenario' is de verwachting van het Management dat Diergaarde Blijdorp dagelijks 500 bezoekers minder in het park ontvangt dan in het Base-Case scenario. Dit resulteert in een veronderstelde verwachte afname van ca. 182,5k bezoekers per jaar.
- De overige uitgangspunten in het negatieve scenario zijn gelijk aan die in het Base-Case scenario.
- Op basis van het Worst-Case scenario wordt een liquiditeitstekort verwacht van €48,4m in december 2030.

Observatie liquiditeitsbehoefte

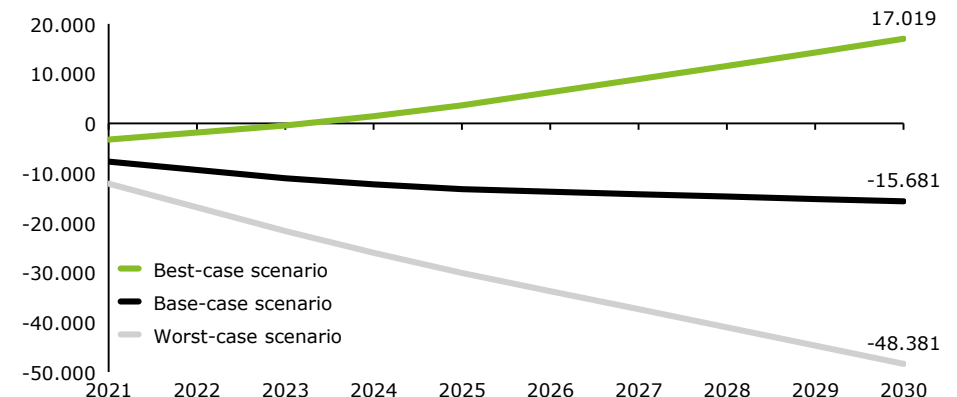
Uit de herziene begroting van de Onderneming blijkt dat de Diergaarde Blijdorp in alle scenario's kampt met een liquiditeitsbehoefte die reeds op korte termijn (vanaf oktober 2020) dient te worden ingevuld. Echter, uit de analyse blijkt ook dat op de lange termijn, m.u.v. in het Best-Case scenario, het huidige business model niet toereikend is om het huidige kosten- en investeringspatroon te kunnen ondersteunen. Een herstructurering lijkt hiermee onvermijdelijk.

Netto-resultaat – Alternatieve scenario's 2020-2024 (€k)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Stand liquide middelen – Alternatieve scenario's 2021 - 2030 (€k)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Prognose & liquiditeitsbehoefte - Steunaanvraag

Meerjarenprognose inclusief Overbruggingslening van de Gemeente Rotterdam van €10m. Om te voldoen aan de 20 jarige aflossingstermijn is herstructurering noodzakelijk, aangezien de afloscapaciteit met het huidige business model onvoldoende is.

Toelichting

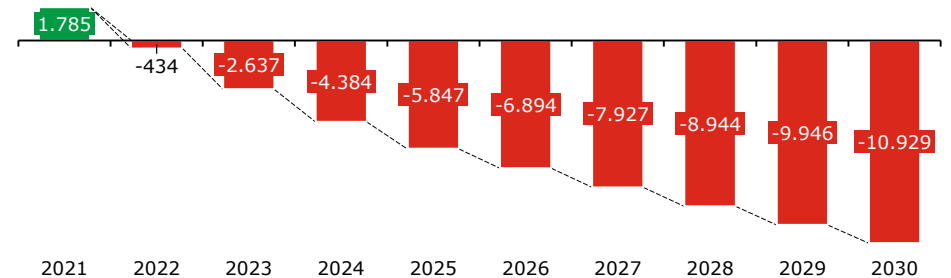
- De herziene begroting 2020 en de prognose voor 2021 tonen aan dat Diergaarde Blijdorp de komende periode met een liquiditeitstekort kampt.
- Op basis van de geprognosticeerde liquiditeitstekorten verzoekt de Onderneming om een lening van €10m, gebaseerd op het ontstane liquiditeitstekort in juni 2021 (€ 7,179k), met een opslag van €1,8 miljoen voor uitgestelde onderhoudskosten en een kleine buffer vanwege de onzekerheid over de bezoekersaantallen voor de komende periode.
- De door de Onderneming gevraagde lening wordt in 20 jaar lineair afgelost en heeft een aangenomen rentepercentage van 0,33% per jaar, in lijn met de inleenrente van de gemeente Rotterdam die geldt voor een lineaire lening van deze looptijd (0,32%). Hetgeen betekent dat de Gemeente Rotterdam de risico-opslag voor eigen rekening neemt.
- De winst-en-verliesrekening 2020-2024 en de liquiditeitsprognose 2020-2030 van de Onderneming omvatten de jaarlijkse aflossingslasten van €0,5m en de corresponderende rentelasten (aflopend vanaf € 32k per jaar in 2021) van de gemeentelijke steunlening (Overbruggingslening).
- Uit de Base-Case prognoses blijkt dat de aflossingscapaciteit van de Onderneming ten aanzien van Overbruggingslening €10m - op basis van de huidige bedrijfsvoering - onvoldoende is. De grafiek rechtsonder toont de alsmaar dalende liquiditeitspositie wanneer de Onderneming de financieringslasten op de Overbruggingslening moet dragen.

Meerjarenbegroting winst-en-verliesrekening (Base-Case) – post-Covid-19 (incl. Overbruggingslening Gemeente Rotterdam)

C000	FY20B	FY21F	FY22F	FY23F	FY24F
Omzet		23.636	27.655	27.662	27.801
Overige Opbrengsten		851	851	851	851
Subsidie Gemeente	16.594	850	850	850	850
Extra opbrengsten tgv investeringen		-	-	-	-
Totale omzet	16.594	25.337	29.356	29.363	29.502
Inkoopkosten	(1.198)	(2.528)	(2.973)	(2.976)	(2.991)
Inkoopbonussen	n.a.	200	200	200	200
Kostenbesparing inkoop	-	-	-	-	-
Totaal inkoopkosten	(1.198)	(2.328)	(2.773)	(2.776)	(2.791)
Bruto marge	15.397	23.009	26.583	26.588	26.711
Eigen personele kosten	(8.150)	(10.577)	(10.577)	(10.577)	(10.577)
Personeel kosten derden	(2.296)	(3.631)	(3.631)	(3.631)	(3.631)
Kostenbesparing personeel	-	-	-	-	-
Totaal Personele kosten	(10.446)	(14.208)	(14.208)	(14.208)	(14.208)
Totaal Overige Bedrijfskosten	(8.922)	(9.396)	(11.156)	(11.156)	(11.156)
Totale Bedrijfskosten	(19.368)	(23.604)	(25.364)	(25.364)	(25.364)
EBITDA	(3.971)	(595)	1.219	1.224	1.347
Afschrijvingen	(3.058)	(2.785)	(3.035)	(3.035)	(3.035)
EBIT	(7.029)	(3.380)	(1.816)	(1.811)	(1.688)
Rentelasten	(227)	(214)	(176)	(155)	(138)
Netto-resultaat	(7.256)	(3.594)	(1.992)	(1.967)	(1.826)
Bezoekers	830.466	1.205.000	1.400.000	1.400.000	1.407.000

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Liquiditeitspositie per jaar in het Base-Case scenario (2021-2030) (incl. Overbruggingslening Gemeente Rotterdam)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Prognose & liquiditeitsbehoefte - Steunaanvraag

Effect steunmaatregel (Overbruggingslening) op de verwachte liquiditeit in geval van de Best-Case en Worst-Case scenario's

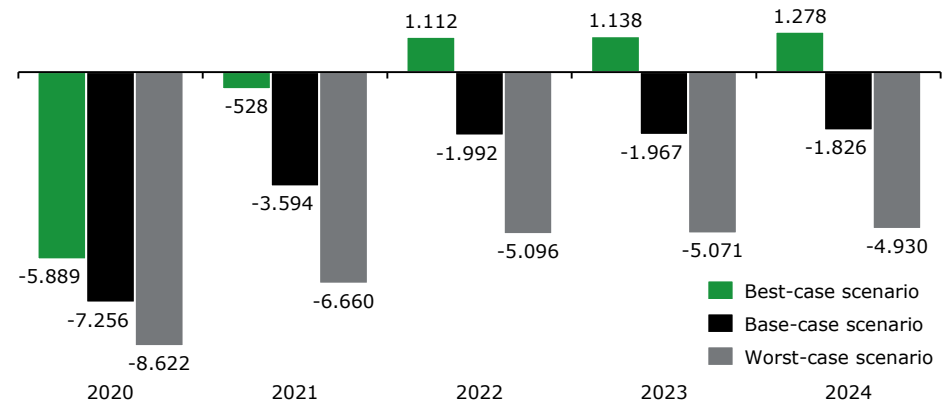
Toelichting op Best-Case en Worst-Case scenario

- Evenals in de prognose zonder Overbruggingslening behaalt Diergaarde Blijdorp alleen in het Best-Case scenario een positief resultaat vanaf 2022.
- In het Worst-Case scenario kan de Onderneming de gevraagde lening van €10m ook niet dragen, net als in het Base-Case scenario het geval is. In het Best-Case scenario kasstroom genererend vermogen wel voldoende om aan de financieringsverplichtingen van de Overbruggingslening te voldoen.

Observatie

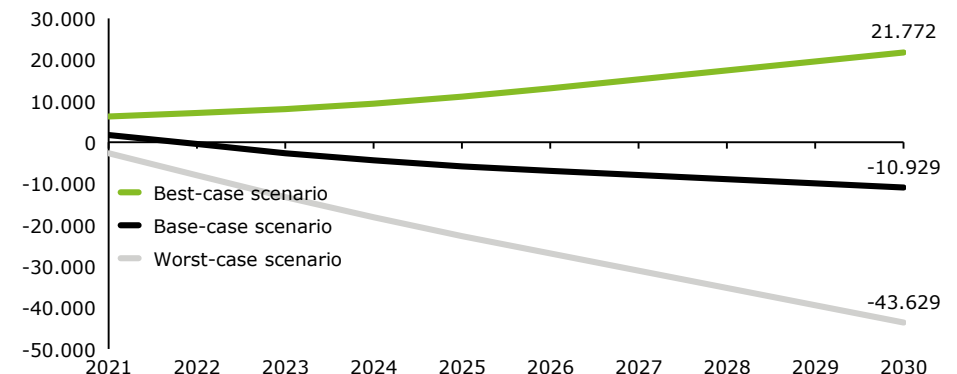
- Diergaarde Blijdorp kampt naar verwachting de komende jaren met een liquiditeitstekort, waarvoor het de Gemeente heeft verzocht om een 20-jarige lening van €10m. Deze lening is op basis van de door de Onderneming opgestelde prognoses voldoende om aan de liquiditeitsbehoefte te voldoen op korte termijn (€7,2m tekort in juni 2021 door Covid-19 impact), maar onvoldoende om te voldoen aan de liquiditeitsbehoefte te voldoen op lange termijn (waardoor aflossing van de Overbruggingslening in het geding is).
- De prognoses tonen aan dat de huidige geprognosticeerde business case van de Onderneming de financieringslasten op deze lening niet kunnen dragen. Dit geldt voor zowel het Worst-Case als het Base-Case scenario. In het Best-Case scenario kan de Onderneming wel voldoen aan de financieringsverplichtingen van de Overbruggingslening.
- De Onderneming heeft daarom een herstructureringsplan uitgewerkt dat tot kostenbesparingen zou moeten leiden, waarbij binnen het Base-Case scenario van Diergaarde Blijdorp kan worden voldaan aan de financieringslasten op de Overbruggingslening van de Gemeente Rotterdam. Het herstructureringsplan en de daarmee gepaarde investeringsbehoefte zijn in het volgende hoofdstuk uitgewerkt.

Netto-resultaat – Alternatieve scenario's 2020-2024 (€k) (incl. steunmaatregelen)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Stand liquide middelen – Alternatieve scenario's 2021 - 2030 (€k) incl. steunmaatregel Overbruggingslening Gemeente Rotterdam)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Herstructurering & investeringsbehoefte

Herstrukturering

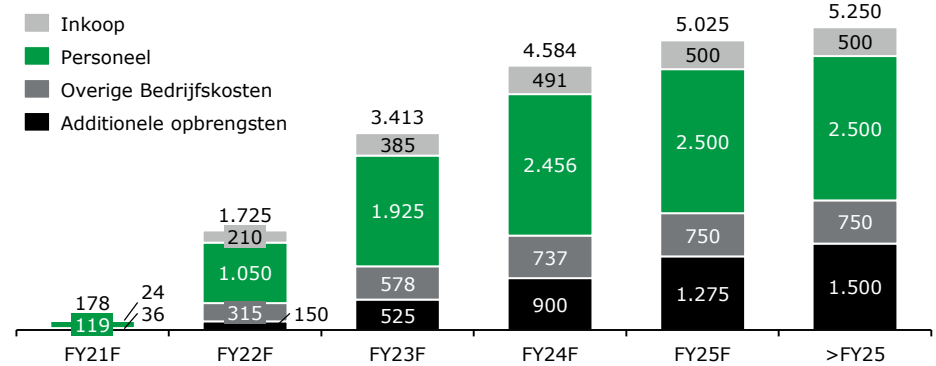
Herstructurering & investeringsbehoefte

Het Management heeft aangegeven €10m te willen investeren in herstructurering om een kostenbesparing van 15% te realiseren per jaar en zo de levensvatbaarheid en daarmee de aflossingscapaciteit in de toekomst te verbeteren

Toelichting

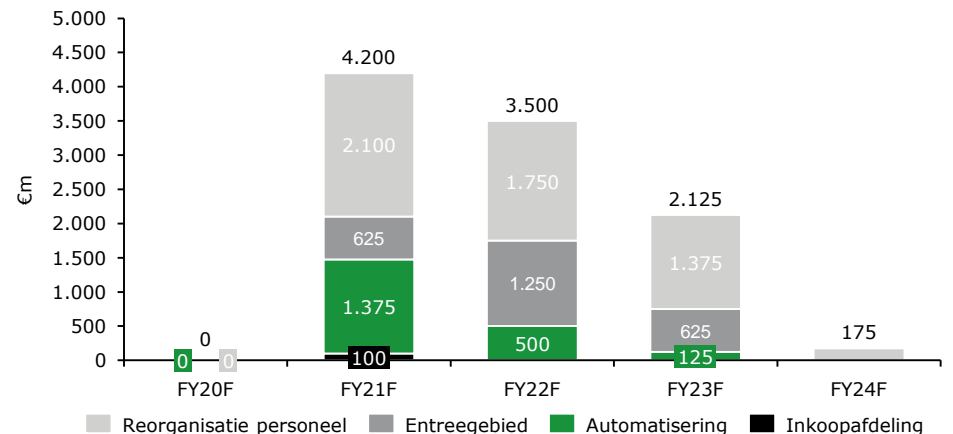
- In het hoofdstuk 'Steunaanvraag' is toegelicht dat op basis van de huidige bedrijfsvoering de financieringslasten behorend bij de steunlening van de Gemeente niet kunnen worden gedragen. Om de bedrijfsvoering op een niveau te krijgen dat de lening wel kan worden gedragen, heeft het Management een herstructureringsplan opgesteld.
- Management verwacht dat het herstructureringsplan leidt tot een kostenbesparing van 15%, ofwel €3,75m vanaf FY25, verdeeld over inkoopkosten, personeelskosten (te vervangen door flexibele inhuur van derden) en overige bedrijfskosten. Naast de beoogde kostenbesparingen verwacht het Management ook additionele bedrijfsopbrengsten van €1,5 miljoen door o.a. online verkopen van artikelen, digitale content en virtuele bezoeken aan de diergaarde.
- Om de herstructurering vorm te geven zijn volgens het Management initiële investeringen van €10m vereist, verdeeld over vier aspecten:
 - Investeringen in personele vertrekregelingen (ontslagvergoedingen, juridische kosten, vertrekregelingen, WW-uitkeringen, omscholing en outplacement) van ca. €5,4m;
 - Investeringen in het fysiek vernieuwen van het entreegebied alsmede het aanschaffen van zelfscankassa's en toegangspoortjes van ca. €2,5m;
 - Investeringen in automatisering van het platform, de website en het digitaliseren van het klantencontact van ca. €2,0 miljoen; en
 - Investeringen in het verbeteren van het inkoopstelsel van €100k.
- Om aan de investeringsbehoefte te voldoen verwacht de Onderneming een bancaire lening van €7,5m aan te kunnen trekken. De rest wordt dan geacht uit de operationele kasstroom van de Onderneming te kunnen worden gefinancierd. Op de volgende pagina wordt verder ingegaan op de financiering van de investeringsbehoefte.
- De onderliggende onderbouwing van het herstructureringsplan is momenteel schaars. Het verdient de aanbeveling dit plan verder uit te (laten) werken, om de onzekerheidsmarges omtrent de investeringsbehoefte en de opbrengsten te verkleinen.

Jaarlijkse kostenbesparingen & additionele opbrengsten herstructurering (€k)

Bron: Management rapportages en inschattingen

Investeringsprognose (€k)

Bron: Management rapportages en inschattingen

Financiering investeringsbehoefte van het herstructureringsplan

De investeringsbehoefte van het herstructureringsplan wordt door het Management ingeschat op €10m, waarvan naar verwachting €2,5m uit de operationele kasstroom kan worden gefinancierd

Toelichting

- De initiële investeringsbehoefte van het herstructureringsplan wordt door Management ingeschat op ca. €10m. De beoogde herstructurering ziet onder meer toe op het doorvoeren van wijzigingen in de wijze van werken en in investeringen in automatisering, die benodigd zijn om met een lagere personele bezetting te kunnen werken en flexibele pool van medewerkers, alsmede mogelijk afscheid te nemen van de relatief kostbare arbeidsvoorwaarden van Diergaarde Blijdorp (Diergaarde Blijdorp volgde tot 2013 uit eigener beweging de gemeentelijke CAO). Aangezien de Onderneming verwacht €2,5m van de investeringsbehoefte uit de operationele kasstroom te kunnen financieren, is de externe financieringsbehoefte ca. €7,5m.
- De Steunaanvraag vanuit Diergaarde Blijdorp bestaat naast de verzochte lening van de Gemeente ook uit een aanvraag voor een garantie voor een bancaire lening van €7,5 miljoen, flexibel in te zetten met een looptijd van 10 jaar, wat gebruikt kan worden om investeringen te doen in het kader van de voorgenomen herstructurering.
- Management gaat bij de bancaire lening uit van een lineaire aflossing over 10 jaren en een jaarlijks rentepercentage van 5%.
- De banken BNG en Rabobank hebben aangeven open te staan voor een nadere verkenning om de herstructurering gezamenlijk uit te werken, mits er zekerheid is dat het liquiditeitstekort wordt aangevuld en dat er voldoende zekerheden beschikbaar zijn ten behoeve van de te verstrekken financiering. Hierbij lijken er nog verschillende mogelijkheden te zijn ten aanzien van alternatieve mogelijkheden om liquiditeit vrij te maken en/of alternatieve zekerheden in plaats van een garantie vanuit de Gemeente. Hierbij kan onder andere gekeken worden naar de hoeveelheid grond en vastgoed in eigendom van de Diergaarde (grond met volgens management een marktwaarde van c. €30m en vastgoed met een boekwaarde van c. €23m per december 2019) welke eventueel te gelde gemaakt zouden kunnen worden of als onderpand zouden kunnen worden gebruikt, mogelijke overheidsregelingen en diverse andere alternatieven. Deze mogelijkheden zijn tot op heden nog onvoldoende onderzocht, waardoor deze opties nog niet uitgesloten kunnen worden.

Herstructurering & investeringsbehoefte – Herstructurering

Meerjarenprognose inclusief herstructurering in het Base-Case scenario positief; het liquiditeitstekort van €2,85m in 2023 kan nog worden opgevangen door reeds beschikbare R/C faciliteit van €3,3m, al is de marge qua buffer beperkt

Toelichting

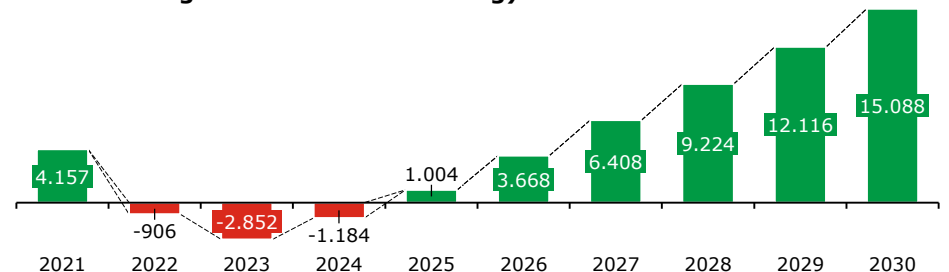
- Het doel van het herstructureringsplan is primair dat het een organisatie creëert die de financieringslasten van de Overbruggingslening van de Gemeente kan dragen. Daarnaast moet ook aan de verplichtingen van de bancaire lening die dient ter financiering van het herstructureringsplan kunnen worden voldaan (m.a.w. de Herstructureringslening).
- De jaarlijkse aflossingsdruk op de gemeentelijke en de nieuwe bancaire lening samen bedraagt de eerste 10 jaren €1,25m en de laatste 10 jaren € 0,5m. De jaarlijkse rentelasten lopen gedurende 20 jaren af vanaf € 388k.
- Uit de prognose van het Management blijkt dat de herstructurering op de lange termijn tot een positieve stand van de liquide middelen leidt (€15,1m in 2030).
- Daarentegen blijkt de stand van de liquide middelen in de jaren 2022-2024 negatief te zijn, ondanks de gemeentelijke steunlening van €10m en de bancaire lening van €7,5m. Management geeft aan dat er beschikbare rekening-courant faciliteiten zijn ter hoogte van €3,3m, die modelmatig niet zijn meegenomen, die de piek in liquiditeitsbehoefte in 2023 (€2,9m) (net) kunnen opvangen. Bovendien draagt het Management aan dat de timing van de investeringen enigszins flexibel is, al moet dan ook worden gekeken naar de timing van de opbrengsten van de herstructurering.
- Als de rekening-courant faciliteiten inderdaad de piek kunnen opvangen, dan toont de prognose van Management aan dat de verwachte operationele kasstromen voldoende zijn om aan de financieringslasten van (onder meer) de gemeentelijke Overbruggingslening en de nieuwe bancaire Herstructureringslening te voldoen.
- Gezien de schaarse onderbouwing van het herstructureringsplan en de beperkte bufferruimte lijkt de onzekerheidsmarge echter groot en is het dus niet evident dat de Onderneming kan voldoen aan haar financieringsverplichtingen, zeker als de werkelijke resultaten van het herstructureringsplan achterblijven op de Base-Case prognose. Gezien de piekbehoefte van €2,9m kan in ieder geval worden gesteld dat de marge in het Base-Case scenario klein is.

Meerjarenbegroting winst-en-verliesrekening in het Base-Case scenario – post-Covid-19 (incl. steunmaatregelen en herstructurering)

C000	FY20B	FY21F	FY22F	FY23F	FY24F
Omzet		23.636	27.655	27.662	27.801
Overige Opbrengsten	16.594	851	851	851	851
Subsidie Gemeente		850	850	850	850
Extra opbrengsten tgv investeringen		-	150	525	900
Totale omzet	16.594	25.337	29.506	29.888	30.402
Inkoopkosten	(1.198)	(2.528)	(2.973)	(2.976)	(2.991)
Inkoopbonussen	n.a.	200	200	200	200
Kostenbesparing inkoop	-	24	210	385	491
Totaal inkoopkosten	(1.198)	(2.304)	(2.563)	(2.391)	(2.299)
Bruto marge	15.397	23.033	26.943	27.498	28.102
Eigen personele kosten	(8.150)	(10.577)	(10.577)	(10.577)	(10.577)
Personeel kosten derden	(2.296)	(3.631)	(3.631)	(3.631)	(3.631)
Kostenbesparing personeel	-	119	1.050	1.925	2.456
Totaal Personele kosten	(10.446)	(14.089)	(13.158)	(12.283)	(11.752)
Totaal Overige Bedrijfskosten	(8.922)	(9.360)	(10.841)	(10.579)	(10.419)
Totaal Bedrijfskosten	(19.368)	(23.450)	(23.999)	(22.862)	(22.171)
EBITDA	(3.971)	(417)	2.944	4.636	5.931
Afschrijvingen	(3.058)	(2.785)	(3.035)	(3.035)	(3.035)
EBIT	(7.029)	(3.202)	(91)	1.601	2.896
Rentelasten	(227)	(570)	(495)	(436)	(382)
Netto-resultaat	(7.256)	(3.772)	(586)	1.165	2.515
Bezoekers	830.466	1.205.000	1.400.000	1.400.000	1.407.000

Bron: Herziane Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Liquiditeitspositie per jaar in de Base-Case (2021-2030) (incl. steunmaatregelen en herstructurering)

Bron: Herziane Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

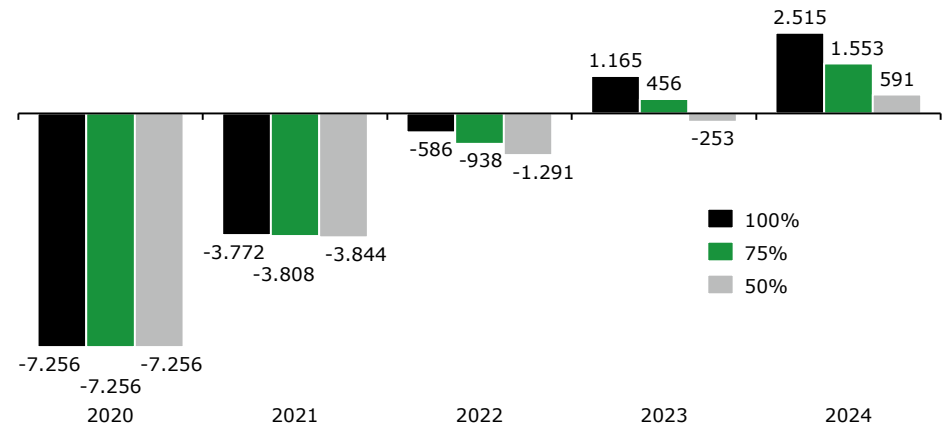
Herstructurering & investeringsbehoefte – Gevoeligheidsanalyse

Effect van lagere realisatie kostenbesparingen (inclusief additionele omzet) door herstructurerings, op netto-resultaat en liquide middelen in het Base-Case scenario. Indien de besparing >10% lager uitvalt ontstaat er een additioneel te financieren tekort

Toelichting gevoeligheidsanalyse op besparingen uit herstructurering

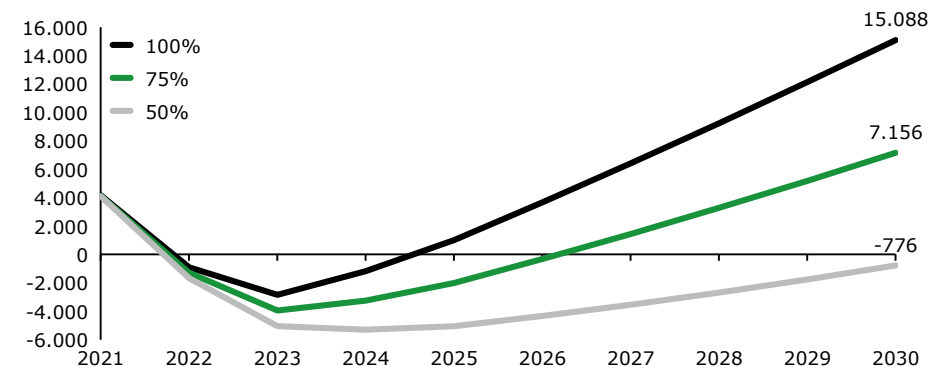
- De kostenbesparingen en opbrengsten die voortkomen uit de beoogde herstructurerings worden in alle bezoekersaantal-scenario's van de prognoses aangenomen als realistisch. Op deze pagina wordt een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd waarbij het verloop van het netto-resultaat en de stand van de liquide middelen wordt getoond in het geval van 100%, 75% en 50% realisatie van de kostenbesparingen en additionele opbrengsten. Het bezoekersaantal is ongewijzigd en betreft het Base-Case scenario.
- De beoogde kostenbesparingen en additionele omzet zijn trapsgewijs geprognosticeerd vanaf 2021. Dit leidt tot kleine verschillen in het netto-resultaat in 2021 en grotere verschillen in de 2022, 2023 en 2024. In geval van een lagere realisatie van de kostenbesparingen en additionele omzet is in 2022 het verschil tussen de scenario's ca. €350k en in 2024 ca. €1m.
- De stand van de liquide middelen is bij 75% realisatie van de kostenbesparingen en additionele omzet in 2023 ca. €-3,9m, ca. €1m lager dan bij 100% realisatie. Het moment waarop de stand van de liquide middelen positief wordt, verschuift tevens naar 2027 (2025 in geval van 100% realisatie). Bij slechts 50% realisatie daalt de stand van de liquide middelen tot ca. €-5m in 2023 en ca. €-5,3m in 2024. Bij 50% realisatie wordt de stand van de liquide middelen niet positief tijdens de gekozen begrotingsperiode.
- Indien de geprognosticeerde besparingen meer dan 10% lager uitvallen dan overstijgt in 2023 het liquiditeitstekort, de beschikbare R/C faciliteit (€3,3m).

Netto-resultaat – Base-Case scenario's 2020-2024 (€k) (incl. herstructurering) – Gradaties van realisatie herstructurering

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Stand liquide middelen – Base-Case scenario 2021 - 2030 (€k) (incl. herstructurering) – Gradaties van realisatie herstructurering

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Herstructurering & investeringsbehoefte – Herstructurering

Effect steunmaatregelen inclusief herstructurering in geval van Best-Case en Worst-Case

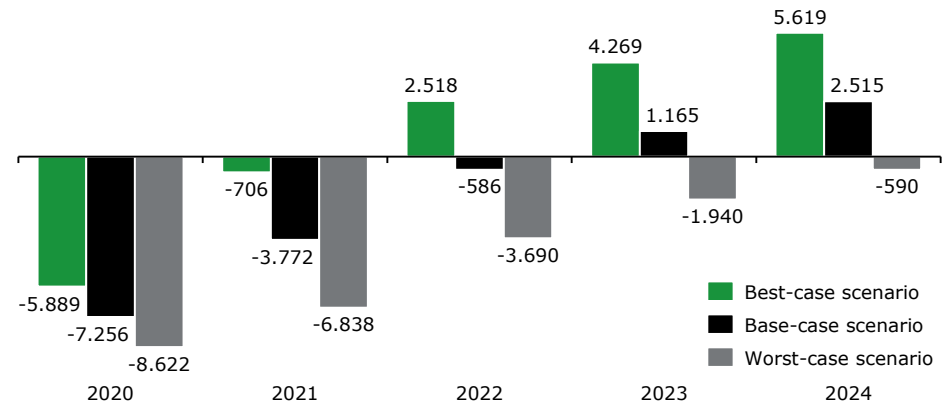
Toelichting op het Worst-Case en het Best-Case scenario

- Na de herstructurering behaalt de Onderneming een positief resultaat vanaf 2022 in het Best-Case scenario en 2023 in het Base-Case scenario. In het Worst-Case scenario behaalt Diergaarde Blijdorp geen positief resultaat.
- Zoals op de vorige pagina beschreven kan de Onderneming in de Base-Case de nieuwe financieringslasten net aan dragen via de rekening-courantfaciliteit.
- In het Worst-Case scenario kan de Onderneming dan ook niet aan haar financieringsverplichtingen en de terugbetaling van de gemeentelijke steunlening (Overbruggingslening) voldoen.
- In het Best-Case scenario zijn de operationele kasstromen voldoende om de financieringsverplichtingen te dragen.

Observatie

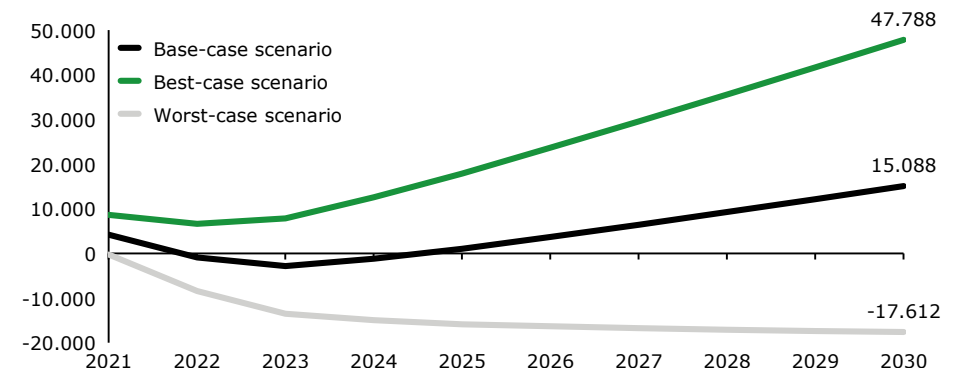
- Het is duidelijk dat in het Base-Case scenario de Onderneming alleen de gemeentelijke steunlening van €10m kan terugbetalen als er een herstructurering plaatsvindt.
- Op basis van de huidige prognose van het Management kan de Onderneming in het Base-Case scenario net aan haar terugbetaalverplichtingen voldoen, middels ruimte binnen haar bestaande rekening-courantfaciliteit.
- De onderbouwing van het herstructureringsplan is schaars, waardoor de prognoses gekenmerkt worden door een hoge mate van onzekerheid. Het verdient de aanbeveling dit plan verder uit te (laten) werken.
- Tevens wordt opgemerkt dat de liquiditeitsprognoses 'mager' zijn gemodelleerd en het model foutgevoelig hierdoor is. Zo omvat het model bijvoorbeeld nu slechts een winst-en-verliesrekeningprognose en een kasstroomprognose: een balansprognose is niet uitgewerkt.
- Het verkrijgen van en terugbetaling van de Herstructureringslening (en daarmee ook terugbetaling van de Overbruggingslening) is niet evident met name door de ons inziens onvoldoende uitgewerkte langetermijnprognose en modellering; geadviseerd wordt om eisen hieraan te stellen indien een Overbruggingslening wordt verschaft.

Netto-resultaat – Alternatieve scenario's 2020-2024 (€k) (incl. herstructurering)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Stand liquide middelen – Alternatieve scenario's 2021 - 2030 (€k) (incl. herstructurering)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Bijlagen

Bijlage A: Maandelijkse begroting 2020

Best-Case scenario en Base-Case scenario

Best-Case scenario (incl. steunmaatregelen en herstructurering)

€000	2020 Jan	2020 Feb	2020 Mrt	2020 Apr	2020 Mei	2020 Jun	2020 Jul	2020 Aug	2020 Sep	2020 Okt	2020 Nov	2020 Dec
Totale omzet	2.325	1.419	660	292	833	1.503	3.318	2.567	1.435	1.440	1.039	1.130
Inkoopkosten	(169)	(22)	(44)	14	(20)	(68)	(266)	(230)	(110)	(121)	(77)	(86)
Bruto marge	2.157	1.397	616	307	813	1.435	3.052	2.337	1.325	1.319	962	1.045
Personele kosten	(848)	(1.114)	(960)	(250)	(772)	(307)	(966)	(930)	(930)	(930)	(930)	(1.510)
Overige Bedrijfskosten	(1.563)	(866)	(757)	(359)	(498)	(273)	(825)	(555)	(540)	(860)	(845)	(982)
Totale Bedrijfskosten	(2.410)	(1.979)	(1.717)	(609)	(1.269)	(579)	(1.791)	(1.485)	(1.470)	(1.790)	(1.775)	(2.492)
EBITDA	(254)	(582)	(1.102)	(302)	(457)	856	1.261	852	(145)	(471)	(813)	(1.447)
Afschrijvingen	-	-	(3)	(316)	(0)	-	(165)	-	-	(166)	-	(2.408)
EBIT	(254)	(582)	(1.105)	(619)	(457)	856	1.096	852	(145)	(637)	(813)	(3.855)
Rentelasten	(33)	(0)	(34)	(0)	(0)	(47)	(0)	(48)	(33)	(0)	(0)	(32)
Netto-resultaat	(287)	(582)	(1.138)	(619)	(457)	809	1.096	805	(178)	(637)	(813)	(3.888)
Bezoekers	82.575	74.620	34.445	-	26.754	79.004	143.668	158.670	83.520	90.600	63.060	68.550

Bron: Herziane Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Base-Case scenario (incl. steunmaatregelen en herstructurering)

€000	2020 Jan	2020 Feb	2020 Mrt	2020 Apr	2020 Mei	2020 Jun	2020 Jul	2020 Aug	2020 Sep	2020 Okt	2020 Nov	2020 Dec
Totale omzet	2.325	1.419	660	292	833	1.503	3.318	2.294	1.161	1.167	766	857
Inkoopkosten	(169)	(22)	(44)	14	(20)	(68)	(266)	(230)	(110)	(121)	(77)	(86)
Bruto marge	2.157	1.397	616	307	813	1.435	3.052	2.064	1.052	1.046	689	771
Personele kosten	(848)	(1.114)	(960)	(250)	(772)	(307)	(966)	(930)	(930)	(930)	(930)	(1.510)
Overige Bedrijfskosten	(1.563)	(866)	(757)	(359)	(498)	(273)	(825)	(555)	(540)	(860)	(845)	(982)
Totale Bedrijfskosten	(2.410)	(1.979)	(1.717)	(609)	(1.269)	(579)	(1.791)	(1.485)	(1.470)	(1.790)	(1.775)	(2.492)
EBITDA	(254)	(582)	(1.102)	(302)	(457)	856	1.261	579	(418)	(744)	(1.086)	(1.721)
Afschrijvingen	-	-	(3)	(316)	(0)	-	(165)	-	-	(166)	-	(2.408)
EBIT	(254)	(582)	(1.105)	(619)	(457)	856	1.096	579	(418)	(910)	(1.086)	(4.129)
Rentelasten	(33)	(0)	(34)	(0)	(0)	(47)	(0)	(48)	(33)	(0)	(0)	(32)
Netto-resultaat	(287)	(582)	(1.138)	(619)	(457)	809	1.096	531	(451)	(910)	(1.086)	(4.161)
Bezoekers	82.575	74.620	34.445	-	26.754	79.004	143.668	143.670	68.520	75.600	48.060	53.550

Bron: Herziane Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Bijlage A: Maandelijks begroting 2020

Worst-Case scenario

Worst-Case scenario (incl. steunmaatregelen en herstructurering)

€000	2020 Jan	2020 Feb	2020 Mrt	2020 Apr	2020 Mei	2020 Jun	2020 Jul	2020 Aug	2020 Sep	2020 Okt	2020 Nov	2020 Dec
Totale omzet	2.325	1.419	660	292	833	1.503	3.318	2.020	888	893	492	584
Inkoopkosten	(169)	(22)	(44)	14	(20)	(68)	(266)	(230)	(110)	(121)	(77)	(86)
Bruto marge	2.157	1.397	616	307	813	1.435	3.052	1.791	778	772	416	498
Personele kosten	(848)	(1.114)	(960)	(250)	(772)	(307)	(966)	(930)	(930)	(930)	(930)	(1.510)
Overige Bedrijfskosten	(1.563)	(866)	(757)	(359)	(498)	(273)	(825)	(555)	(540)	(860)	(845)	(982)
Totale Bedrijfskosten	(2.410)	(1.979)	(1.717)	(609)	(1.269)	(579)	(1.791)	(1.485)	(1.470)	(1.790)	(1.775)	(2.492)
EBITDA	(254)	(582)	(1.102)	(302)	(457)	856	1.261	306	(692)	(1.018)	(1.359)	(1.994)
Afschrijvingen	-	-	(3)	(316)	(0)	-	(165)	-	-	(166)	-	(2.408)
EBIT	(254)	(582)	(1.105)	(619)	(457)	856	1.096	306	(692)	(1.184)	(1.359)	(4.402)
Rentelasten	(33)	(0)	(34)	(0)	(0)	(47)	(0)	(48)	(33)	(0)	(0)	(32)
Netto-resultaat	(287)	(582)	(1.138)	(619)	(457)	809	1.096	258	(725)	(1.184)	(1.360)	(4.434)
Bezoekers	82.575	74.620	34.445	-	26.754	79.004	143.668	128.670	53.520	60.600	33.060	38.550

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Bijlage B: Prognose 2021-2030

Best-Case scenario en Base-Case scenario

Best-Case scenario (incl. steunmaatregelen en herstructurering)

€000	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Opbrengsten	28.699	32.923	33.305	33.818	33.987	34.157	34.328	34.500	34.672	34.845
Uitgaven	(26.050)	(26.874)	(25.564)	(24.782)	(24.906)	(25.031)	(25.156)	(25.282)	(25.408)	(25.535)
Operationele kasstroom	2.649	6.049	7.740	9.036	9.081	9.126	9.172	9.218	9.264	9.310
Investerings tbv herstructurering	(4.200)	(3.500)	(2.125)	(175)	-	-	-	-	-	-
Jaarlijkse investeringen tbv exploitatie	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)
AOH opgelopen door Corona-crisis	-	(500)	(500)	(400)	(400)	-	-	-	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(5.700)	(5.500)	(4.125)	(2.075)	(1.900)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)
Ontvangst Lening Gemeente Rotterdam	10.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ontvangst bancaire lening	7.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aflossing huidige leningen (BNG, NRF)	(1.055)	(762)	(771)	(557)	(293)	(295)	(297)	(299)	(301)	(299)
aflossing Bancaire Lening	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)
aflossing Gemeentelijke Lening	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)
Rentekosten huidige leningen	(182)	(146)	(126)	(111)	(98)	(89)	(80)	(72)	(63)	(54)
Rentekosten bancaire lening	(356)	(319)	(281)	(244)	(206)	(169)	(131)	(94)	(56)	(19)
Rentekosten Gemeentelijke Lening	(32)	(31)	(29)	(27)	(26)	(24)	(22)	(21)	(19)	(17)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	14.625	(2.507)	(2.458)	(2.188)	(1.873)	(1.827)	(1.781)	(1.735)	(1.689)	(1.640)
Kasstroom	11.574	(1.959)	1.158	4.772	5.308	5.799	5.891	5.983	6.075	6.171

Bron: Herziane Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Base-Case scenario (incl. steunmaatregelen en herstructurering)

€000	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Opbrengsten	25.337	29.506	29.888	30.402	30.554	30.707	30.860	31.014	31.169	31.325
Uitgaven	(25.754)	(26.562)	(25.252)	(24.470)	(24.593)	(24.716)	(24.839)	(24.963)	(25.088)	(25.214)
Operationele kasstroom	(417)	2.944	4.636	5.931	5.961	5.991	6.021	6.051	6.081	6.112
Investerings tbv herstructurering	(4.200)	(3.500)	(2.125)	(175)	-	-	-	-	-	-
Jaarlijkse investeringen tbv exploitatie	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)
AOH opgelopen door Corona-crisis	-	(500)	(500)	(400)	(400)	-	-	-	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(5.700)	(5.500)	(4.125)	(2.075)	(1.900)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)
Ontvangst Lening Gemeente Rotterdam	10.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ontvangst bancaire lening	7.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aflossing huidige leningen (BNG, NRF)	(1.055)	(762)	(771)	(557)	(293)	(295)	(297)	(299)	(301)	(299)
aflossing Bancaire Lening	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)
aflossing Gemeentelijke Lening	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)
Rentekosten huidige leningen	(182)	(146)	(126)	(111)	(98)	(89)	(80)	(72)	(63)	(54)
Rentekosten bancaire lening	(356)	(319)	(281)	(244)	(206)	(169)	(131)	(94)	(56)	(19)
Rentekosten Gemeentelijke Lening	(32)	(31)	(29)	(27)	(26)	(24)	(22)	(21)	(19)	(17)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	14.625	(2.507)	(2.458)	(2.188)	(1.873)	(1.827)	(1.781)	(1.735)	(1.689)	(1.640)
Kasstroom	8.508	(5.063)	(1.947)	1.668	2.188	2.664	2.740	2.816	2.892	2.972

Bron: Herziane Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Bijlage B: Prognose 2021-2030

Worst-Case scenario

Worst-Case scenario (incl. steunmaatregelen en herstructurering)

€000	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Opbrengsten	21.975	26.090	26.472	26.985	27.120	27.256	27.392	27.529	27.667	27.805
Uitgaven	(25.458)	(26.250)	(24.940)	(24.158)	(24.279)	(24.400)	(24.522)	(24.645)	(24.768)	(24.892)
Operationele kasstroom	(3.483)	(160)	1.532	2.827	2.841	2.855	2.870	2.884	2.899	2.913
Investeringen tbv herstructurering	(4.200)	(3.500)	(2.125)	(175)	-	-	-	-	-	-
Jaarlijkse investeringen tbv exploitatie	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)
AOH opgelopen door Corona-crisis	-	(500)	(500)	(400)	(400)	-	-	-	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(5.700)	(5.500)	(4.125)	(2.075)	(1.900)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)	(1.500)
Ontvangst Lening Gemeente Rotterdam	10.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ontvangst bancaire lening	7.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aflossing huidige leningen (BNG, NRF)	(1.055)	(762)	(771)	(557)	(293)	(295)	(297)	(299)	(301)	(299)
aflossing Bancaire Lening	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)	(750)
aflossing Gemeentelijke Lening	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)	(500)
Rentekosten huidige leningen	(182)	(146)	(126)	(111)	(98)	(89)	(80)	(72)	(63)	(54)
Rentekosten bancaire lening	(356)	(319)	(281)	(244)	(206)	(169)	(131)	(94)	(56)	(19)
Rentekosten Gemeentelijke Lening	(32)	(31)	(29)	(27)	(26)	(24)	(22)	(21)	(19)	(17)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	14.625	(2.507)	(2.458)	(2.188)	(1.873)	(1.827)	(1.781)	(1.735)	(1.689)	(1.640)
Kasstroom	5.442	(8.167)	(5.051)	(1.436)	(931)	(471)	(411)	(351)	(290)	(227)

Bron: Herziene Begroting o.b.v. coronacrisis.xlsx van Diergaarde Blijdorp

Addendum

In aanvulling op de analyse van de door de Diergaarde aangereikte financiële gegevens ter onderbouwing van de Steunaanvraag, zijn in het Addendum de volgende analyses opgenomen t.b.v. het assisteren van de Projectgroep bij de bepaling van de credit rating, risico-opslag en risicoreservering:

- Indicatieve Credit Rating Analyse om de door de Gemeente Rotterdam voorgestelde B rating te analyseren;
- Benchmark analyse voor de risico-opslag op basis van geobserveerde spreads voor EUR bedrijfsobligaties met een B rating
- Benchmark analyse van de risicoreservering (solvabiliteitsbeslag) op basis van geobserveerde wanbetalingsrisico's (op basis van een vereenvoudigde toepassing van de credit rating principes van S&P) voor ondernemingen met een B rating

Addendum – Indicatieve Credit Rating Analyse

Het voorgestelde solvabiliteitsbeslag en de risico-opslag is, bij een gebrek aan een reeds beschikbare credit rating voor Diergaarde Blijdorp, geanalyseerd op basis van een Indicatieve Credit Rating Analyse

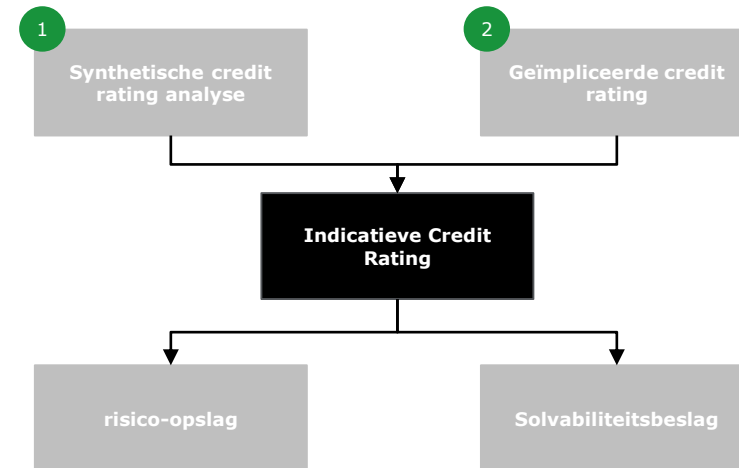
Introductie

- Ten behoeve van de Overbruggingslening is door de Gemeente Rotterdam een voorstel gedaan voor het solvabiliteitsbeslag (22,91%) en de risico-opslag (4,64%), op basis van een aangenomen B credit rating voor Diergaarde Blijdorp. De Gemeente Rotterdam heeft hiervoor gebruik gemaakt van haar interne gemeentelijk kredietmodel. Om het voorgestelde solvabiliteitsbeslag en de risico-opslag te analyseren, en bij gebrek aan een reeds beschikbare credit rating voor Diergaarde Blijdorp, is een "Indicatieve Credit Rating Analyse" uitgevoerd op basis van:

- 1 High-level synthetische credit rating analyse op basis van de Standard & Poor's ("S&P") Corporate Methodology; en
- 2 High-level analyse van de geïmpliceerde credit rating op basis van recente financieringen die zijn aangetrokken door Diergaarde Blijdorp.

- Het inschatten van een credit rating is een complexe exercitie, uitgevoerd door gespecialiseerde ondernemingen zoals SP en Moody's. Credit ratings worden voornamelijk gedreven door het risico op wanbetaling waarbij de inschatting van een credit rating onder meer afhankelijk is van landenrisico, bedrijfstakrisico en bedrijfsspecifieke risico's. Daarnaast kunnen overige correcties op de rating worden gemaakt o.b.v. professionele oordeelsvorming. Gegeven de beperkte tijd en beschikbare informatie is de Indicatieve Credit Rating Analyse high-level uitgevoerd en dient de uitkomst hiervan als indicatief te worden beschouwd. Ook dient de uitkomst van de Indicatieve Credit Rating Analyse te worden beschouwd in samenhang met de onzekerheden m.b.t. de ontwikkelingen van het Coronavirus en de risico's in de financiële scenario's van Diergaarde Blijdorp. Tot slot merken wij op dat er in de Indicatieve Credit Rating Analyse geen rekening is gehouden met een eventueel onderpand dat geboden kan worden door Diergaarde Blijdorp aan de Gemeente Rotterdam bij het verstrekken van de Overbruggingslening.
- Op de volgende pagina's wordt de Indicatieve Credit Rating Analyse en de resultaten hieruit verder beschreven. In het vervolg van het addendum wordt op basis van de resultaten uit de Indicatieve Credit Rating Analyse en publiekelijk beschikbare informatie een analyse gemaakt van de risico-opslag en het solvabiliteitsbeslag.

Indicatieve Credit Rating Analyse

Addendum – Indicatieve Credit Rating Analyse

De synthetische credit rating analyse is gebaseerd op de S&P methodologie

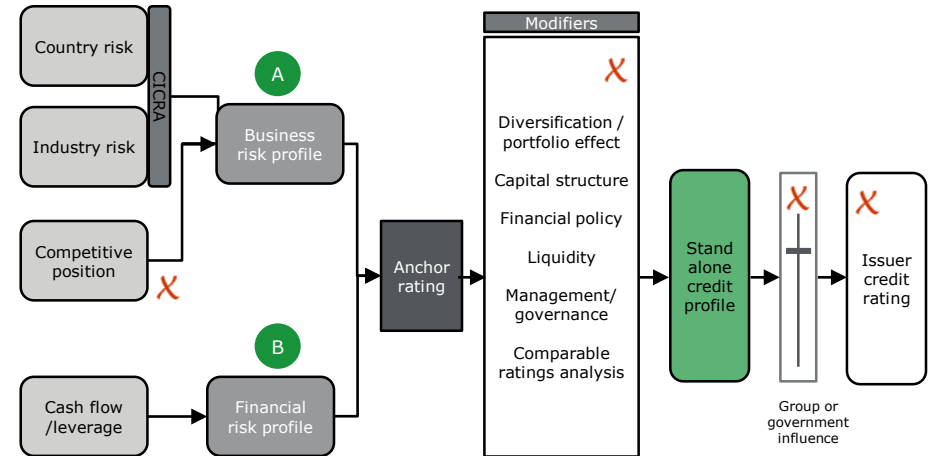
Introductie synthetische credit rating analyse (1/2)

- Ten behoeve van de synthetische credit rating analyse is gebruik gemaakt van de publiekelijk beschikbare S&P methodologie t.b.v. het inschatten van een indicatieve *standalone credit profile* ("SACP").
- De S&P methodologie wordt toegelicht in een publicatie uit 2013 'Corporate Methodology' (de S&P Methodology) en beschrijft de criteria die gebruikt kunnen worden om de kredietwaardigheid van een onderneming te analyseren. S&P maakt hierbij onderscheid tussen de SACP en een *issuer credit rating* ("ICR"). De ICR is ten behoeve van de Indicatieve Credit Rating Analyse niet beoordeeld. De S&P methodologie is aan de rechterkant schematisch weergegeven.
- Volgens de S&P methodologie is de SACP van een bedrijf afhankelijk van het bedrijfsrisicoprofiel, het financiële risicoprofiel en andere mogelijk relevante factoren.

- A** Het bedrijfsrisicoprofiel omvat het risico- en rendementspotentieel voor een bedrijf op de markten waarin het actief is, het industrie-risico dat binnen die markten geldt, het landenrisico t.a.v. het land waarin het bedrijf actief is en de concurrentiepositie van het bedrijf.
- B** Het financiële risicoprofiel omvat de resultaten van de onderneming in de context van: financiering van de onderneming, de conditie van de balans, het genereren van kasstromen en het voldoen aan haar financiële verplichtingen. Om het financiële risicoprofiel te analyseren definieert S&P twee kernratio's: (i) *Funds From Operations* ("FFO") / Net debt; en Net debt / EBITDA (de bepaling van FFO en Net debt wordt bij de behandeling van het financiële risicoprofiel nader toegelicht). Daarnaast past S&P additionele ratio's toe indien relevant geacht op basis van haar professionele oordeelsvorming.

- Het combineren van het bedrijfsrisicoprofiel en het financiële risicoprofiel levert een gewogen rating op, de "anchor rating". Additionele factoren ('modifiers'), zoals diversificatie, kapitaalstructuur, liquiditeit, en governance kunnen worden gebruikt om de verkregen anchor rating verder aan te scherpen, hetgeen uiteindelijk resulteert in de SACP van het bedrijf.

S&P methodologie

X In de uitvoering van de Indicatieve Credit Rating Analyse zijn deze elementen niet meegenomen

Bron: S&P Methodology

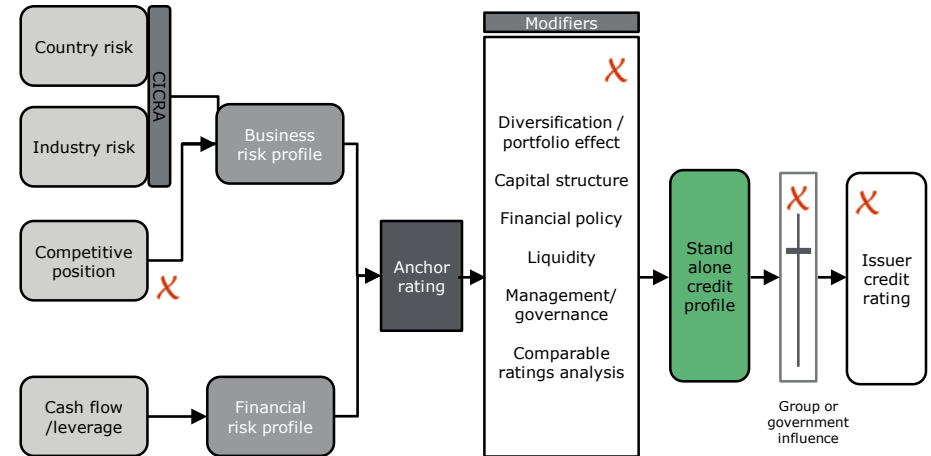
Addendum – Indicatieve Credit Rating Analyse

Gezien de beperkte tijd en beschikbaarheid van informatie is de synthetische credit rating analyse high-level uitgevoerd, gebaseerd op financiële kerninformatie van Diergaarde Blijdorp en door S&P gehanteerde standaard risicoparameters

Introductie synthetische credit rating analyse (2/2)

- Gezien de beperkte tijd en beschikbaarheid van informatie bij het uitvoeren van de synthetische credit rating analyse is de analyse high-level uitgevoerd, waarbij specifieke financiële kerninformatie van Diergaarde Blijdorp is geanalyseerd en gebruik is gemaakt van publiek beschikbare standaard parameters t.b.v. de inschatting van het bedrijfsrisicoprofiel. De concurrentiepositie van Diergaarde Blijdorp is hierbij niet kwalitatief of kwantitatief geanalyseerd, noch is het management van Diergaarde Blijdorp hierover geïnterviewd. De synthetische credit rating analyse is derhalve uitsluitend gebaseerd op:
 - *Bedrijfsrisicoprofiel*: Voor inschatting van het bedrijfsrisicoprofiel is gebruik gemaakt van de standaard industrie- en landenrisicoparameters zoals gepubliceerd door S&P. De concurrentiepositie van Diergaarde Blijdorp is, zonder verdere onderbouwing, verondersteld "gemiddeld" te zijn en er is verondersteld dat dit verder geen effect heeft op het bedrijfsrisicoprofiel.
 - *Financiële risicoprofiel*: Voor de analyse van het financiële risicoprofiel is gebruik gemaakt van de door S&P gedefinieerde kernratio's FFO / Net debt en Net debt / EBITDA. Er zijn geen aanvullende ratio's overwogen.
- Tot slot is geabstraheerd van eventuele modifiers op de verkregen anchor rating.

S&P methodologie

X In de uitvoering van de Indicatieve Credit Rating Analyse zijn deze elementen niet meegenomen

Bron: S&P Methodology

Addendum – Indicatieve Credit Rating Analyse

Op basis van het landenrisico en industrie risico van Diergaarde Blijdorp schatten wij de CICRA score van Diergaarde Blijdorp tussen 5 en 6

Bedrijfsrisicoprofiel

- De gecombineerde analyse van landenrisico en industrierisico resulteert in het bedrijfsrisicoprofiel van een onderneming.

Landenrisico

- Het landenrisico wordt door S&P bepaald door het "country risk assessment framework", bestaande uit de volgende indicatoren: het economische risico, het institutionele en bestuurlijke effectiviteitsrisico, het financiële systeemrisico en de betalingscultuur of rechtsstaatsrisico's in de landen waarin een bedrijf actief is.
- De inkomsten van Diergaarde Blijdorp worden uitsluitend binnen Nederland gegenereerd, derhalve is gebruik gemaakt van de S&P country rating van Nederland (op basis van het document *S&P Publishes Finalized Country Risk Assessment For 103 Countries*). Het landenrisico voor Nederland is op basis hiervan ingeschat op 'very low'.

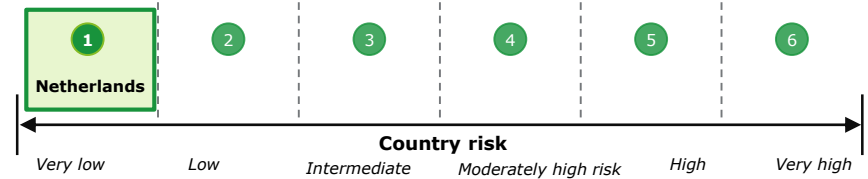
Industrie risico

- Het industrie risico heeft betrekking op de relatieve gezondheid en stabiliteit van de industrie waarin een bedrijf actief is. Op basis van de richtlijnen van S&P over industrie risico's ("*S&P Assigns Industry Risk Assessments To 38 Nonfinancial Corporate Industries*"), wordt de sector 'Leisure and Sports' gekenmerkt door een matig hoge (4) cycliciteit en een gemiddeld (3) concurrentierisico en groei.
- Wij merken echter op dat deze parameters voortkomen uit een publicatie uit 2013. Gegeven de huidige situatie m.b.t. het Coronavirus en de (substantiële) impact die dit heeft voor Diergaarde Blijdorp, achten wij op dit moment het industrie risico prominenter aanwezig en veronderstellen wij t.b.v. de synthetische credit rating analyse een score tussen 5 (*high risk*) en 6 (*very high risk*).

CICRA

- De gecombineerde analyse van het landenrisico en industrie risico is de Corporate Industry and Country Risk Assessment ("CICRA") score. Op basis van bovenstaande analyses resulteert de combinatie in een indicatieve CICRA-score tussen 5 en 6 voor Diergaarde Blijdorp.

S&P Country ratings

Bron: S&P Methodology

Indicatieve CICRA score

Industry risk assessment	Country risk assessment					
	1 (very low risk)	2 (low risk)	3 (intermediate risk)	4 (moderately high risk)	5 (high risk)	6 (very high risk)
1 (very low risk)	1	1	1	2	4	5
2 (low risk)	2	2	2	3	4	5
3 (intermediate risk)	3	3	3	3	4	6
4 (moderately high risk)	4	4	4	4	5	6
5 (high risk)	5	5	5	5	5	6
6 (very high risk)	6	6	6	6	6	6

Bron: S&P Methodology

 CICRA score Diergaarde Blijdorp

Addendum – Indicatieve Credit Rating Analyse

Conform de S&P methodologie kan het financiële risicoprofiel van een onderneming worden geanalyseerd aan de hand van de FFO / Net debt en Net debt / EBITDA ratio's

Financiële risicoprofiel (1/4)

- Conform de S&P methodologie kan het financiële risicoprofiel van een onderneming worden geanalyseerd aan de hand van twee financiële kernratio's, zijnde:
 - FFO¹ / Net debt²; en
 - Net debt / EBITDA.
- Op basis van door S&P vastgestelde bandbreedtes worden scores toegewezen aan de verkregen kernratio's.
- Voor verschillende industrieën kunnen verschillende benchmark bandbreedtes gelden, afhankelijk van de volatiliteit van de financiële ratio's in de specifieke industrie.
- Ten behoeve van de synthetische credit rating analyse hebben wij de kernratio's van Diergaarde Blijdorp vergeleken met de benchmark tabellen met 'standaard volatiliteit'. Deze past S&P toe voor bedrijven met CICRA scores van 2 of hoger – wat in lijn is met de analyse als opgenomen op pagina 48.

Financiële ratios: score bandbreedten (standaard volatiliteit)

Score	Kernratio's	
	FFO / Net debt	Net debt / EBITDA
1 (minimal)	+60%	<1.5x
2 (modest)	45% – 60%	1.5x – 2x
3 (intermediate)	30% – 45%	2x – 3x
4 (significant)	20% – 30%	3x – 4x
5 (aggressive)	12% – 20%	4x – 5x
6 (highly leveraged)	<12%	> 5x

Bron: S&P Methodology

¹Funds-from-operations (FFO) = nettowinst + afschrijvingen

²Net debt = financiële schulden -/- overtollige liquide middelen

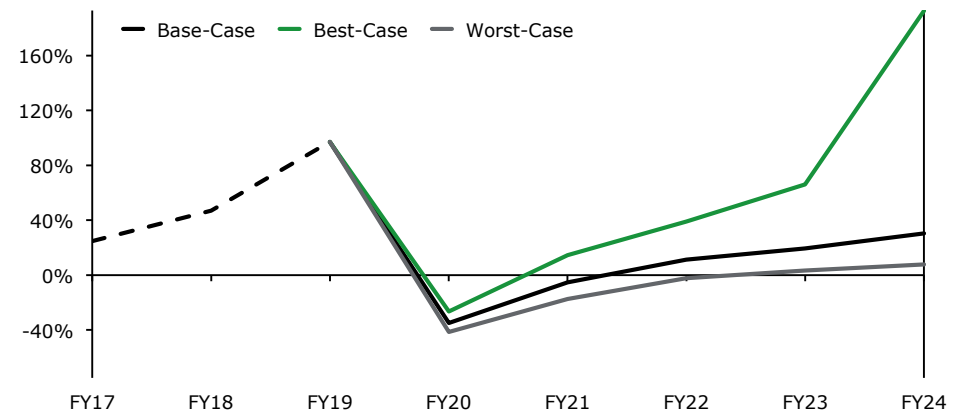
Addendum – Indicatieve Credit Rating Analyse

De gemiddelde score van de FFO / Net debt ratio in de periode FY20-FY24 in de Base-Case is 5 (*aggressive*)

Financiële risicoprofiel (2/4)

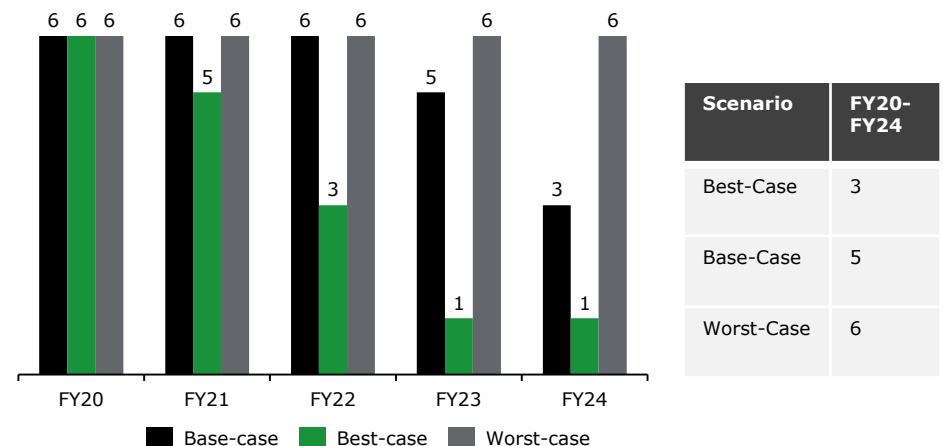
- Aan de rechterzijde is de ontwikkeling van de FFO / Net debt ratio weergegeven.
- Gegeven de huidige marktomstandigheden en onzekerheden rondom COVID-19 hebben wij de financiële analyse gebaseerd op de prognose van Diergaarde Blijdorp. Ten behoeve van de synthetische credit rating analyse is gebruik gemaakt van een (afgeronde) gemiddelde score per scenario (Best-Case, Base-Case en Worst-Case) over de periode FY20-FY24 (de periode waarvoor een prognose van de winst- en verliesrekening is ontvangen). In de grafiek rechtsboven is ter referentie ook de FFO / Net debt ratio's van de afgelopen drie jaar weergegeven.
- Op basis van de uitgevoerde analyse, observeren wij dat, met uitzondering van de Best-Case, het FFO / Net debt ratio op basis van de prognoses niet herstelt tot het niveau van FY19.
- Op basis van de op de vorige pagina beschreven bandbreedtes en respectievelijke scores, observeren wij voor de Base-Case een FFO / Net debt score van 6 in FY20 die verbetert tot 4 in FY24. De gemiddelde score over de periode FY20-FY24 is 5 (*aggressive*).
- In de Worst-Case is de score gelijk aan 6 (*highly leveraged*) voor de gehele periode FY20-FY24.
- In de Best-Case loopt de score af van 6 in FY20 tot 1 in FY24. De gemiddelde score over de periode FY20-FY24 is dan 3 (*intermediate*).

FFO / Net debt

Bron: Management informatie, eigen analyse

Scores per scenario

Bron: S&P Methodology, eigen analyse

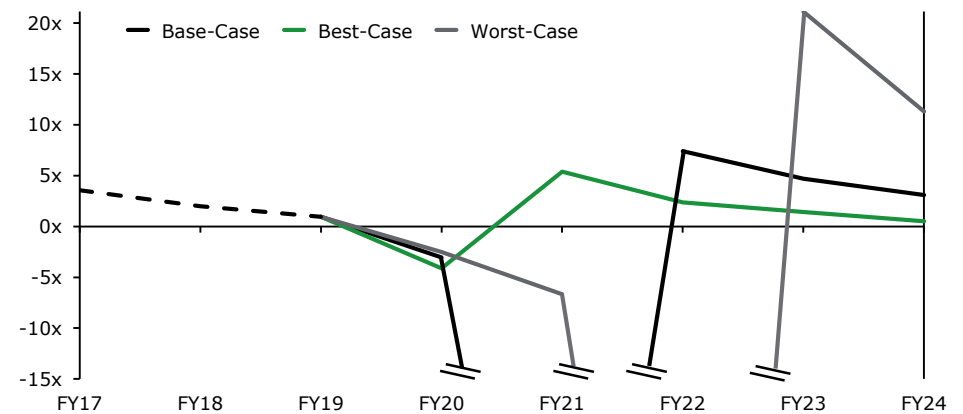
Addendum – Indicatieve Credit Rating Analyse

De gemiddelde score van de Net debt / EBITDA ratio in de periode FY20-FY24 in de Base-Case is 5 (*aggressive*)

Financiële risicoprofiel (3/4)

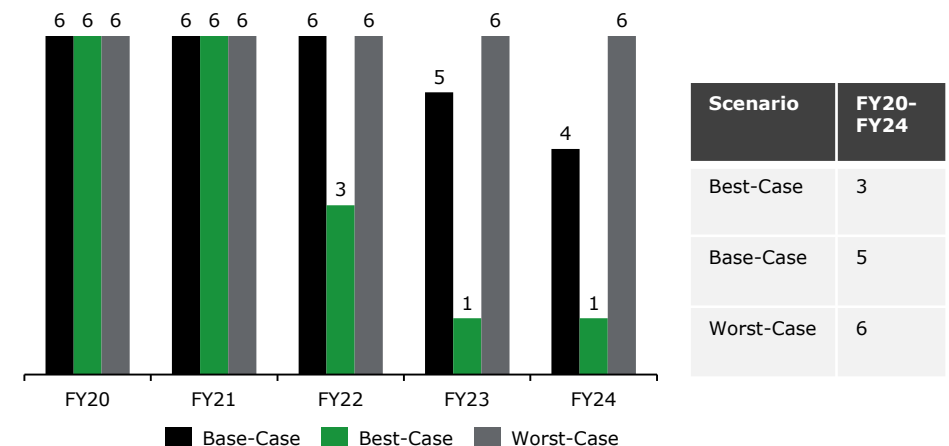
- Aan de rechterzijde is de ontwikkeling van de Net debt / EBITDA ratio weergegeven.
- Ten behoeve van de synthetische credit rating analyse is gebruik gemaakt van een gemiddelde score per scenario over de periode FY20-FY24. In de grafiek rechtsboven zijn ter referentie ook de Net debt / EBITDA ratio's van de afgelopen drie jaar weergegeven.
- Op basis van de uitgevoerde analyse, observeren wij een hoge mate van fluctuatie (met uitzondering van de Best-Case) in de ratio. In de Base-Case en Worst-Case worden zeer negatieve ratio's geobserveerd tussen FY20 en FY23 van -/- 44,9x en -/- 183,3x, respectievelijk. Deze ratio's worden veroorzaakt door negatieve EBITDA waarden en zijn daardoor relatief onbeduidend; ten behoeve van de grafische weergave aan de rechterzijde zijn deze uitkomsten derhalve niet weergegeven.
- Op basis van de op de eerder beschreven bandbreedtes en respectievelijke scores, observeren wij voor de Base-Case een Net debt / EBITDA score van 6 in FY20 die afloopt tot 4 in FY24. De gemiddelde score over de periode FY20-FY24 is 5 (*aggressive*).
- In de Worst-Case is de score gelijk aan 6 (*highly leveraged*) voor de gehele periode FY20-FY24.
- In de Best-Case loopt de score af van 6 in FY20 tot 1 in FY24. De gemiddelde score over de periode FY20-FY24 is 3 (*intermediate*).

Net debt / EBITDA

Bron: Management informatie, eigen analyse

Scores per scenario

Bron: S&P Methodology, eigen analyse

Addendum – Indicatieve Credit Rating Analyse

Het combineren van de gemiddelde scores voor de periode FY20-FY24 voor de twee kernratio's leidt tot een overall score van 5 (*aggressive*) in de Base-Case, en een score van 6 (*highly leveraged*) in de Worst-Case

Financiële risicoprofiel (4/4)

- Op basis van de berekende kernratio's is de uitkomst van de het financiële risico profiel in de Base-Case een score van 5 (*aggressive*).
- In de Best-Case is de overall score een 3 (*intermediate*) en in de Worst-Case is de overall score een 6 (*highly leveraged*).
- Gegeven de huidige marktomstandigheden en de onzekerheden m.b.t. de ontwikkelingen van het Coronavirus, achten wij het niet onredelijk om, vanuit het oogpunt om een synthetische credit rating in te schatten, uit te gaan van een score tussen 5 en 6 op basis van de uitkomsten van respectievelijk de Base-case en Worst-case.

Overall score financiële risico

Score	Financiële ratio's		Overall financiële risico
	FFO / netto schuld	Netto schuld / EBITDA	
Best-Case	3	3	3
Base-Case	5	5	5
Worst-Case	6	6	6

 score Diergaarde Blijdorp

Addendum – Indicatieve Credit Rating Analyse

Op basis van de synthetische credit rating analyse, resulteert voor de periode FY20-FY24 een indicatieve credit rating voor Diergaarde Blijdorp tussen B- en B+, met een mid-point van B

Uitkomst synthetische credit rating analyse

- Op basis van zowel de analyse van het bedrijfsrisicoprofiel als de analyse van het financiële risico profile is de score voor Diergaarde Blijdorp ingeschat tussen 5 en 6.
- Deze gecombineerde score impliceert een synthetische credit rating tussen B- en B+ voor Diergaarde Blijdorp, met een mid-point rating van B.
- Wij merken op dat voor bedrijven die gedurende een langere periode hoge financiële leverage hebben, het mogelijk is dat de S&P credit rating matrix (die niet lager dan een B- rating weergeeft) niet volledig van toepassing zou kunnen zijn, bijvoorbeeld als de financiële ratio's voor een langere periode hoog (negatief) blijven en als herfinanciering moeilijk of onmogelijk blijkt te zijn. Deze overweging is in de uitvoering van de synthetische credit rating analyse niet in acht genomen voor Diergaarde Blijdorp, omdat op basis van de prognose de hoge leverage (voornamelijk) een tijdelijk effect lijkt te zijn als gevolg van de ontwikkelingen van het Coronavirus.

S&P methodologie - Credit rating matrix

Business risk profile	Financial risk profile					
	1 (minimal)	2 (modest)	3 (intermediate)	4 (significant)	5 (aggressive)	6 (highly leveraged)
1 (excellent)	AAA/ AA+	AA	A+ / A	A-	BBB	BBB- / BB+
2 (strong)	AA /AA-	A+ / A	A- / BBB+	BBB	BB+	BB
3 (satisfactory)	A / A-	BBB+	BBB / BBB-	BBB- / BB+	BB	B+
4 (fair)	BBB / BBB-	BBB-	BB+	BB	BB-	B
5 (weak)	BB+	BB+	BB	BB-	B+	B / B-
6 (vulnerable)	BB-	BB-	BB- / B+	B+	B	B-

Bron: S&P Methodology, eigen analyse

 Credit rating Diergaarde Blijdorp

Addendum – Indicatieve Credit Rating Analyse

Een benchmarkanalyse op basis van de te betalen rente op bestaande leningen van Diergaarde Blijdorp, onderbouwt de uitkomst van de synthetische credit rating analyse op basis van de S&P methodologie

Benchmark op basis van recente financiering

- Om de uitkomst van de synthetische credit rating analyse op basis van de S&P methodologie te staven, is tevens een analyse uitgevoerd aan de hand van een aantal bestaande leningen van Diergaarde Blijdorp.
- Door het vergelijken van de te betalen rente op bestaande leningen met de geobserveerde spreads op bedrijfsobligaties met eenzelfde (resterende) looptijd, is het mogelijk om een impliciete credit rating te herleiden.
- Voor deze analyse is gebruik gemaakt van vier recent verstrekte leningen waarvan de specificaties in de tabel aan de rechterzijde zijn weergegeven.
- Op basis van de uitgevoerde analyse observeren wij dat NRF Fase 2 en NRF Fase 3 leningen een credit rating voor Diergaarde Blijdorp impliceren tussen A en A-, terwijl de Taman Indah en Azië Fase 1 leningen een credit rating impliceren tussen B+ en BB-.
- Dit verschil wordt verklaard door het feit dat de eerste twee leningen zijn verstrekt door het Nationale Restauratiefonds (NRF). Dit is een non-profit instelling die eigenaren en beheerders van monumentale panden in Nederland voorziet van financiële ondersteuning bij restauratie en onderhoud. Leningen van het NRF worden met onderpand en tegen gunstige voorwaarden verstrekt. De 1,50% rente op de NRF Fase 2 en NRF Fase 3 leningen worden derhalve niet marktconform geacht en irrelevant in het kader van de Indicatieve Credit Rating Analyse .
- Wij beschouwen daarom de geïmpliceerde credit rating tussen B+ en BB- op basis van de Taman Indah lening en Azië Fase 1 lening als benchmark. Wij merken op dat deze benchmark iets hoger ligt dan de uitkomsten van de synthetische credit rating analyse (tussen B- en B+). Echter, gezien de huidige marktomstandigheden en onzekerheden als gevolg van het Coronavirus, achten wij het niet onredelijk dat het risicoprofiel van Diergaarde Blijdorp is verslechterd ten opzichte van 2016, toen deze leningen waren verstrekt. Derhalve beschouwen wij de uitkomst van deze benchmark analyse als onderbouwend aan de B- t/m B+ rating verkregen uit de S&P methodologie.

Geïmpliceerde credit rating

Lening	Rente	Jaar	Resterende termijn	Geïmpliceerde credit rating
NRF Fase 2	1,50%	2016	24 jaar	A t/m A-
NRF Fase 3	1,50%	2014	26 jaar	A t/m A-
Taman Indah	4,25%	2016	4 jaar	B+ t/m BB-
Azië Fase 1	5,00%	2016	14 jaar	B+ t/m BB-

Bron: S&P CapitalIQ, eigen analyse

Addendum – Risico-opslag

Op basis van een indicatieve credit rating van B voor Diergaarde Blijdorp, wordt op dit moment uitgegaan van een risico-opslag van 4,64%. Deze opslag valt onder de bandbreedte die wij observeren op basis van spreads voor EUR bedrijfsobligaties

Risico-opslag

- Ten behoeve van een analyse van de risico-opslag is aan de rechterzijde een overzicht weergegeven van de geobserveerde spreads voor EUR bedrijfsobligaties met een B-, B en B+ rating (conform de bandbreedte als verkregen uit de Indicatieve Credit Rating Analyse), met een looptijd van 20 jaar (dezelfde looptijd als die momenteel wordt aangenomen voor een te verstrekken lening).
- De geobserveerde spread ligt tussen de 6,3% (voor een B+ rating) en 9,5% (voor een B- rating).
- Derhalve blijkt uit deze analyse dat de voorgestelde risico-opslag van 4,64% lager is dan doorgaans voor een onderneming met een B rating wordt gehanteerd.

Geobserveerde spreads

	B-	B	B+
Yield	8,7%	6,7%	5,6%
Risicovrije rente	-0,7%	-0,7%	-0,7%
Spread	9,5%	7,4%	6,3%

Bron: S&P Capital IQ (8 september 2020)

Addendum – Risicoreservering

Op basis van de geobserveerde bandbreedte uit de Indicatieve Credit Rating Analyse van B+ t/m B-, observeren wij een risico op wanbetaling tussen 24,70% - 34,40%

Risicoreservering

- In geval een financiering wordt verstrekt aan Diergaarde Blijdorp dient hier mogelijk ook een risico reservering (solvabiliteitsbeslag) voor gevormd te worden. Hiertoe is door de Gemeente Rotterdam een voorstel gedaan voor een risicoreservering van 22,91%.
- Ten behoeve van een analyse van de risicoreservering is gebruik gemaakt van de meest recente uitgave (april 2020) van een jaarlijks onderzoek uitgevoerd door S&P en publiek beschikbaar met betrekking tot geobserveerde wanbetalingen.
- Op basis van historische wanbetalingen en de kredietwaardigheid van ondernemingen schat S&P het risico van wanbetaling in. S&P houdt hierbij geen rekening met de eventuele specifieke aard van de financiering.
- Op basis van nevenstaande tabel observeren wij een wanbetalingsrisico voor ondernemingen met een credit rating tussen B+ en B- tussen 24,70% en 34,40%. Wij merken hierbij op dat bij gebrek aan data voor een periode van 20 jaar, conform de looptijd van de Overbruggingslening, dit gebaseerd is op basis van een periode van 15 jaar.
- Hiermee ligt de voorgestelde risicoreservering van 22,91% onder de bandbreedte van de geobserveerde wanbetalingsrisico's.

Geobserveerde wanbetalingsrisico's

Time horizon (years)	Rating		
	B+	B	B-
1	1,98	3,20	6,49
2	5,41	7,41	13,39
3	8,75	11,11	18,75
4	11,59	14,05	22,47
5	13,81	16,40	25,18
6	15,52	18,50	27,21
7	17,13	19,94	28,76
8	18,54	20,99	29,86
9	19,84	21,98	30,65
10	21,01	23,00	31,29
11	21,99	23,70	32,27
12	22,67	24,39	32,94
13	23,37	24,97	33,37
14	24,04	25,47	33,92
15	24,70	26,00	34,40

Bron: S&P 2019 Annual Global Corporate Default And Rating Transition Study, eigen analyse

Disclaimer

Disclaimer Notice on behalf of S&P, its affiliates and their suppliers on information contained in this discussion document:

Reproduction of any information, data or material, including ratings, from S&P, its affiliates and their suppliers, that is contained in this discussion document ("Content") in any form is prohibited except with the prior written permission of the relevant party. Such party, its affiliates and suppliers ("Content Providers") do not guarantee the accuracy, adequacy, completeness, timeliness or availability of any Content and are not responsible for any errors or omissions (negligent or otherwise), regardless of the cause, or for the results obtained from the use of such Content. In no event shall Content Providers be liable for any damages, costs, expenses, legal fees, or losses (including lost income or lost profit and opportunity costs) in connection with any use of the Content. A reference to a particular investment or security, a rating or any observation concerning an investment that is part of the Content is not a recommendation to buy, sell or hold such investment or security, does not address the suitability of an investment or security and should not be relied on as investment advice. Credit ratings are statements of opinions and are not statements of fact.

Onderwerp:

Beschikking tot verlening voorschot
noodsteun

Bezoekadres: Het Timmerhuis

Halvemaanpassage 90, Rotterdam

Postadres: Postbus 70032

3000 LP Rotterdam

Internet: rotterdam.nl/

Retouradres: Postbus 70032, 3000 LP Rotterdam

Aan de bestuurder van de Stichting
Koninklijke Rotterdamse Diergaarde
t.a.v. de heer E.J. Zevenbergen
Postbus 532
3000AM Rotterdam

Van: [REDACTED]

Telefoon: [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]

Ons kenmerk: 20MO04505

Datum: 23 oktober 2020

Geachte heer Zevenbergen,

Op 24 juli 2020 heeft u namens de Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde (Diergaarde Blijdorp) bij de gemeente Rotterdam een aanvraag ingediend voor noodsteun in de vorm van een lening als gevolg van de crisis in verband met het COVID-19 virus. De noodsteun wordt beschouwd als subsidie als bedoeld in artikel 4:21 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dat betekent dat in ieder geval de bepalingen in titels 4.1 en 4.2 van de Awb van toepassing zijn op uw aanvraag en de beoordeling van die aanvraag.

Besluit tot verlening voorschot

Het college heeft na voorlopige beoordeling van uw aanvraag op grond van artikel 4:95 Awb besloten om vooruitlopend op subsidieverlening een voorschot te verlenen. Dit voorschot wordt aan u verleend in de vorm van een betaling van de eerste tranche ter hoogte van EUR 4.000.000 (voluit: vier miljoen euro) van een nog te verstrekken lening van EUR 10.000.000 (voluit: tien miljoen euro). De betaling van het voorschot zal begin november 2020 plaatsvinden door het overmaken van het voorschot naar [REDACTED] ten name van Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde onder vermelding van "voorschot noodsteun 20MO4505".

De lening zal worden verstrekt op grond van een door de raad van de gemeente Rotterdam vast te stellen (tijdelijke) Verordening Noodsteun Corona. Het doel van deze verordening is in ieder geval het verstrekken van noodsteun, door middel van het verstrekken van leningen en verlenen van garanties, die voorziet in het opvangen van (tijdelijke) exploitatietekorten die zijn ontstaan als gevolg van de crisis in verband met het COVID-19 virus. De bepalingen uit de nader vast te stellen verordening zullen van toepassing zijn op deze voorschotbeschikking en op de beschikking tot verlening van noodsteun aan Diergaarde Blijdorp. Zodra de Verordening Noodsteun Corona op de gemeentelijke website is gepubliceerd, dient u een nieuwe aanvraag tot noodsteun bij de gemeente aan te leveren overeenkomstig de vereisten van die verordening

Daarnaast zijn de bepalingen in titel 4.4 van de Awb van toepassing op de verlening van noodsteun aan Diergaarde Blijdorp.

Voorschriften aan verlening voorschot

Aan de verlening van het voorschot worden door het college de volgende voorschriften verbonden:

- Diergaarde Blijdorp zal in het geval van steunverlening door het Rijk het voorschot direct terugbetalen en de lening versneld aflossen, voor zover de voorwaarden in de nog te publiceren rijksregeling daartoe de mogelijkheid bieden. Als die mogelijkheid er niet is, zal Diergaarde Blijdorp met de gemeente in overleg treden over de wijze waarop de steunverlening door het Rijk op andere wijze ingezet kan worden;
- Diergaarde Blijdorp zal het voorschot direct terugbetalen en de lening eveneens versneld aflossen indien het mogelijke resultaat van nader onderzoek naar alternatieve financieringsmogelijkheden voor de gemeente dat toelaat;
- Diergaarde Blijdorp voert een herstructurering van haar organisatie door en dient daarbij;
 - i. onderzoek uit te laten voeren ten behoeve van een betere onderbouwing van de noodzakelijke herstructurering van de organisatie, met name naar de benodigde hoogte van de investeringen en de daarmee te realiseren besparingen en lagere kosten;
 - ii. onderzoek uit te laten voeren naar de wijze waarop deze herstructurering gefinancierd kan worden en met welke zekerheden.
- In de leningovereenkomst zullen bepalingen worden opgenomen om de gemeente in staat te stellen de aflossing van de lening goed te kunnen monitoren.

Op het verlenen van het voorschot zijn daarnaast de verplichtingen in de artikelen 14 tot en met 16 van de Verordening leningverstrekking en garantieverlening Rotterdam 2014 van toepassing. Onder de daarin opgenomen informatieplicht valt op grond van deze beschikking tevens de verplichting tot het doen van onverwijld schriftelijke opgave van iedere wijziging die betrekking heeft op de financiële situatie van Diergaarde Blijdorp, waaronder het verkrijgen van andere vormen van (publieke en/of private) steun of financiering. Tevens is artikel 11 van de Uitvoeringsregeling leningverstrekking en garantieverlening Rotterdam 2014 van toepassing op deze voorschotverlening. Dit betekent dat voor het verkrijgen van andere vormen van (publieke en/of private) steun of financiering alsmede de in artikel 11 van de Uitvoeringsregeling genoemde omstandigheden voorafgaande toestemming van het college is vereist en dat het college aan deze toestemming voorwaarden kan verbinden.

Volledigheidshalve attendeer ik u erop dat het college op grond van artikel 4:96 Awb bevoegd is het voorschot in te trekken of te wijzigen, indien bovenstaande voorschriften niet worden nageleefd, indien u onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beschikking zou hebben geleid, of voor zover veranderende omstandigheden zich verzetten tegen verlening van het voorschot. Van veranderende omstandigheden is in ieder geval sprake in het geval u niet in aanmerking komt voor noodsteun op grond van de vast te stellen (tijdelijke) Verordening Noodsteun Corona. Indien de lening door het college niet wordt verstrekt, dient het aan u verleende voorschot direct aan de gemeente te worden terugbetaald.

Daarnaast attendeer ik u erop dat aan de nog in werking te treden (tijdelijke) Verordening Noodsteun Corona terugwerkende kracht zal worden verleend tot de datum van bekendmaking van deze voorschotbeschikking en dat ook de leningverstrekking zal terugwerken tot de datum van bekendmaking van deze voorschotbeschikking. Dat heeft onder meer tot gevolg dat de renteverplichtingen van kracht zullen worden met ingang van de datum van bekendmaking van deze voorschotbeschikking.

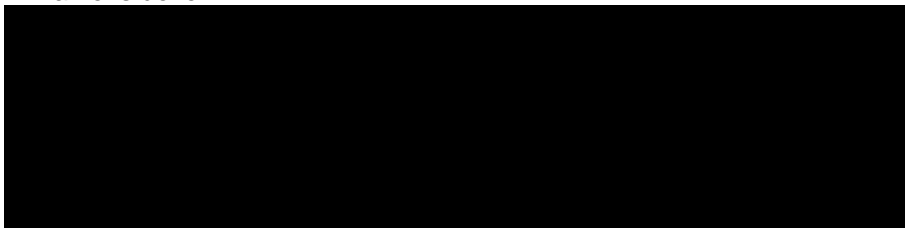
Verder zal de gemeente in het kader van de leningverstrekking – onder meer – zekerheden verlangen.

Tot slot

Heeft u naar aanleiding van deze beschikking nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de in het briefhoofd genoemde beleidsmedewerker. Ik verzoek u ons kenmerk boven aan deze beschikking te vermelden bij verdere correspondentie.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam,
namens deze:

M.J.G. Beckers
Directeur Sport, Onderwijs en Cultuur

Niet eens met deze beslissing?

Dan kunt u, of een andere belanghebbende, een bezwaarschrift indienen. Dit moet binnen zes weken na de bekendmaking van het besluit. U stuurt het bezwaarschrift naar:

Het college van burgemeester en wethouders,
t.a.v. de Algemene Bezwaarschriftencommissie,
Postbus 1011, 3000 BA te ROTTERDAM,
faxnummer Algemene Bezwaarschriftencommissie: (010) 267 63 00.

In het bezwaarschrift moet in ieder geval staan

- uw naam, adres en handtekening;
- uw telefoonnummer zodat contact met u opgenomen kan worden om samen met u te bespreken wat de beste aanpak van uw bezwaarschrift is;

- de datum waarop u bezwaar maakt;
- een omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt;
- de reden(en) van uw bezwaar.

U wordt verzocht tevens een kopie van dit besluit mee te zenden.

U kunt uw bezwaarschrift ook digitaal indienen op:

www.rotterdam.nl/loket/bezwaar-besluit-gemeente/.

Hiervoor is nodig een DigiD-code of voor bedrijven een E-herkenning, die kan worden aangevraagd via www.digid.nl/, respectievelijk www.eherkenning.nl/. U kunt het bezwaarschrift niet op een andere digitale wijze, bijvoorbeeld per e-mail, indienen.